

KOMUNISTAI PLEČIA PUOLIMUS VIETNAME

BOLŠEVIKINĖS ISTORIJS KNYGOS KEIČIAMOS PAGAL VADŲ UŽGAIDAS

MASKVA. — Sovietų valdžios ir partijos pažūra į istorijos knygas labai akivaizdžiai pasirodo iš naujai paskelbtos sovietų partijos istorijos, kuri kaitaliojama pagal gyvenamojo meto vadų užgaidas. Paskutinė laida buvo pradėta spausdinti rugsėjo 26 d. tačiau buvo staiga sustabdyta. Dabar vėl išėjo tos naujos laidos 200,000 egzempliorių, kurioms leidimas spausdinti gautas lapkričio 26 d. Laiko tarpas, palyginti, nedidelis, tačiau ir tarp rugsėjo — lapkričio mėnesio laidų yra nemažai skirtumų: labai sušvelninti atsiliepimai apie komunistinę Kiniją ir išleista daug neigiamų žodžių apie Staliną.

Nauja 730 puslapių knyga, palyginta su partijos istorijos 1962 metų laida, skiriasi dar daugiau Chruščiovas mažai kur minimas, o apie pokarinio laikotarpio Staliną išleisti ištisi tarpiniai.

Stalinas 1962 metų laidoje smerkiamas už kariuomenės vadų valymus, kuriuose tie vadai buvo "nepateisinausi persekiojami ir daugelis prarado savo gyvybes". Dabartinėje laidoje "prarado savo gyvybes" jau išleista.

Nauja istorija išvesnė maršalo Žukovo adresu. Anksčiau laidoje jis ir maršalas Timošenko gauna "žymią dalį" kaltinimų dėl pralaimėjimų karo prieš nacių pradžioje. Dabartinėje laidoje "žymi dalis" pakeista "šiek tiek kalti".

Istorija, bolševikų akimis, turi tarnauti kasdieniniams šios dienos reikalavimams. Tą pažiūrį geriausiai patvirtina jų pačių "istorijos" kaitaliojimai ir cenzūravimai.

Prokurorą varžo teisėjo nuostatai

EDGARTOWNAS. — Apklausi-
sinėjimė dėl Mary Jo Kopechne
mirties aplinkybių, investo teis-
sės nustatė taisyklės, kurios
spaudos žiniomis, nepatinkančios
prokurorui Edmund Dinis, ku-
riam reikalaujant šis apklausi-
nėjimas ir daromas. Teisėjas
James Boyle pabrėžė, kad pro-
kuroras šiame investo tėra teismo
padėjėjas ir jis negali statyti
liudininkams tokių klausimų,
lyg jie būtų kaltinamieji.

Prokuroras Dinis išėjo iš teismo
salės, kai liudininku buvo
sen. Kennedžio draugas Mark-
ham. Jį klausinėjo prokuroro
padėjėjas.

Be jau žinomų liudininkų pa-
kviestas ir jachtos, laimėjusios
lenktynes tą nelaimės dieną, sa-
vininkas Ross Richards. Po lenk-
tynių sen. Kennedy buvo užli-
pęs ant jo jachtos pasveikinti
kapitono su laimėjimu. Proku-
roras norėjo patirti ar senatorius
ten gerė alkoholinių gėrimų.
Paaiškėjo jau anksčiau, kad
Kennedy išgėręs du stikluks
romo su koku.

Astronautas naujose pareigose

WASHINGTONAS. — Astro-
nautas Michael Collins antradi-
nį pradėjo naujas pareigas val-
stybės sekretoriato, kur jis bus
pasekretorius viešiesiems rei-
kalams. Collins pasitraukė iš
aviacijos, kur jis turėjo pulki-
ninko laipsnį. Jis su Armstrongu
ir Aldrinu liepos mėnesį skri-
dė į Mėnulį ir, kitiems dviem
nusiileidus Mėnulyje, skriejo or-
bitoje pagrindiniame erdvėlai-
vyje.

IŠ VISO PASAULIO

HOUSTONAS. — Tarptauti-
nėje mokslininkų konferencijoje
pranešta, kad Mėnulyje rasta 68
žemėje žinomi cheminiai elemen-
tai, bet rasta ir tokių, kurių žė-
mėje nėra. Aukso Mėnulio dul-
kėse esą 100 kartų daugiau, ne-
gu Mėnulio akmenyse.

NOORDWIJKERHOUT. —
Olandijos katalikų kunigų ir pa-
sauliečių konferencija reikalau-
ja leisti kunigams tuoktis ir duoti
daugiau darbo Bažnyčioje mo-
terims.

ADENAS. — Valdančioji Pie-
tų Jemeno partija išmetė du
svarbius narius; buvusį presi-
dentą al Shaabi ir buvusį prem-
jerą Abdul Latif. Jie trukdė
žengti revoliuciniui keliui į socia-
lizmą, — sako partijos pareiški-
mas.

NEW YORKAS. — Jungtinių
Tautų biuletenyje narkotikų
klausimu sakoma, kad moderni
muzika ir populiarios jaunimo
tarpe dainos prisideda prie nar-
kotikų plitimo. Muzika tapusi
jaunimo religija, kurios dalimi
yra ir narkotikai. Straipsnis ra-
šytas pakistaniečio.

ROMA. — Austrijos kardinolas
Franz Koenig pareiškė, kad
nėra vilčių, kad vengrų kardi-
nolas Mindszenty kada išvažiuo-
tų iš Vengrijos, kur jis jau 13
metų gyvena Amerikos amba-
sadoje. Jis atsisakė priimti
vengrų valdžios jam statomas
išvykimo sąlygas: nenoris komu-
nistų valdžios "kalčių atleidimo",
nes jis jaučiasi nekaltas ir
nenoris pažadėti niekada ne-
kalbėti ir neraišyti apie Vengri-
jos reikalus.

BONNA. — Vakarų Vokietija
leido savo bendrovėms įvežti
iš Rytų Vokietijos neribotus
kiekius geležies, plieno ir che-
mikalių. Šis palengvinimas gali
pakeisti abiejų Vokietijos dalių
prekybą 15%. Ateityje pirkliai
nebeturės prašyti vyriausybės
importo leidimo.

CANBERRA. — Australijos
gyventojų skaičius šią savaitę
turi pasiekti 12.5 milijonų. Tai
272,500 daugiau, negu buvo per-
nai.

BONA. — Garsus vokiečių fi-
zikas dr. Max Born mirė sulau-
kęs 87 metų. Jis gavo 1954 m.
Nobelio premiją ir yra laikomas
modernios atominės fizikos pradi-
nininku.

ROMA. — Popiežius priėmė
septynias amerikietes, kurių vyrai
— lakūnai yra dingę Šiaurės
Vietname ir pažadėjo joms dė-
ti pastangas sužinoti, ar jie yra
Hanojaus nelaisvėje ar — žuve.

Naujose pareigose Collins bus
ryšininkas tarp visuomenės ir
užsienio politiką formuojančių
įstaigų. Jis patars valstybės se-
kretoriui Rogers ir informuos
jį apie visuomenės nuotaikas.

Viršuje matomas namas vėl tapo dėmesio centru, kai Edgartowne prasidėjo apklausinėjimas dėl Mary Jo Kopechne mirties aplinkybių. Tame name vyko baltus, kur dalyvavo senatorius Edward Kennedy, žuvusioji mergina ir dar keturios poros. Apačioje matosi tiltas, nuo kurio nuvažiavo senatoriaus Kennedy automobilis.

Kova prieš heroina tarptautiniu mastu

WASHINGTONAS. — Ame-
rikos vyriausybė, susirūpinusi
narkotikų vartotojų skaičiaus
augimu, veda derybas su kelioms
valstybėmis, ieškodama jų
pagalbos kovoje prieš narkoti-
kus. Prancūzija, kur nevalytas
opiumas yra paverčiamas heroi-
nu, jau sutiko bendradarbiauti.
Vedamos derybos su Turkija,
kur auginama daug opiumo, ku-
ris vėliau yra siunčiamas į Mar-
selio apylinkės slaptas įmones
valymui.

Meksikos vyriausybė sutiko
varžyti aguonų auginimą ir he-
roino gamybą. Turkijai yra ne-
lengva sustabdyti opiumo pra-
monę, nes čia ūkininkai jau šim-
tai metų legaliai auginą opiumo
aguonas ir iš to gyvena. Ame-
rikai gali tekti mokėti turkų ūki-
ninkams kompensacijas. Pran-
cūzija sutiko padidinti policininkų
skaičių Marselyje. Kovai
prieš narkotikus agentai bus pa-
ruošiami Amerikoje.

Neruoš daugiau demonstracijų

WASHINGTONAS. — Viet-
namo karo priešai, lapkričio 15
moratoriumo organizatoriai, nu-
sivylė nepakankamu visuomenės
susidomėjimu protestų žygiais.
Todėl ateityje didesnių demon-
stracijų jie nesirengia organi-
zuoti. Balandžio 15 d. bus šau-
kiamos demonstracijos prieš pa-
jamų mokesčių įstaigų visoje
Amerikoje. Visi amerikiečiai
bus raginami "pasininkauti" ir
aukoti pinigų nukentėjusiems
Vietnamo kare.

Ateities žygiuose moratori-
mo komitetas numato atrinkti
ir remti į valdžios vietas tokius
kandidatus, kurie nusistatė prieš
Vietnamo karą, nežiūrint kokios
jie būtų partijos. Savanoriai pa-
dėjėjai dalyvaus "balandžių" rin-
kiminėje kampanijoje, kad kon-
gresan patektų kuo daugiau "ba-
landžių".

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Izraelio aviacija bombardavo
Egipto pozicijas vos 18 mylių
nuo Kairo centro. Tai pirmas
kartas, kad izraelitų lėktuvai
puikų taikinius taip arti sosti-
nės.

♦ Tymsterių unija reikalauja
algų pakėlimo ir kitų pageri-
nimų, kurie kainuotų iki 3 dol.
per valandą. Sunkvežimiu vai-
ruotojų algos vidurkis dabar sie-
kia apie 4 dol. valandai.

♦ Viceprezidentas lankosi Ma-
laizijoje, kur labai sustiprinta
apsauga, nes kairiosios organi-
zacijos šį vizitą pasmerkė ir
kvietė visus demonstruoti.

♦ Izraelio gynybos ministerei
Dayan šeši arabai planavo nu-
žudyti, tačiau jų samokslas bu-
vo išaiškintas ir visa grupė bu-
vo suimta. Gen. Dayanas pa-
reiškė parlamente, kad nuo ba-
landžio mėn. Izraelio jėgos prie
Suezo užmušė apie 1,000 egiptiečių.
Mūšiuose žuvo 113 izraeli-
tų ir 330 buvo sužeisti.

♦ Australija painformavo
Amerikos vyriausybę, kad ji ne-
priima užsakyto F-111 karo lėk-
tuvų, kol jie nebus visiškai saugūs
ir patikimi. Australija už-
sakė 24 tokius lėktuvus, tačiau
jų konstrukcijoje rasta daug
trūkumų.

Dėl gripo kaltina JAV astronautus

ANKARA. — Amerikos as-
tronaute skridimas į Mėnulį ir
ten vaikščiojimas sukėlė nepras-
tą reakciją Turkijos provincijoje.
Nemokėti turkai įsitikinę,
kad dabar Turkijoje, siaučias
Hong Kongo gripas atkeliavo ne
iš kur kitur, bet iš Mėnulio.

Turkų kaimiečiai aiškina, kad
per visą savo gyvenimą jie ne-
matė tiek daug sergančių. Taip
esą todėl, kad amerikiečiai iš
Mėnulio parvežė niekada žemė-
je nematytų bacilų ir užkrėtė
visą pasaulį.

Mississippi laukia sunkumų mokyklose

JACKSON. — Mississippi val-
stijoje vakar turėjo būti inte-
gruotos visos viešosios moky-
klos, tačiau Kalėdų atostog-
gas baigė tik trys švietimo ra-
jonai, o kiti kažko laukia, nu-
keldami mokyklų atidarymą vė-
lesniam laikui. Wilkinsono ap-
skrityje tik keliolika baltų mo-
kinių atėjo į mokyklą, visi ki-
ti mokiniai buvo negrai. Wood-
ville mokykloje tarp 1,500 mo-
kinių, balti buvo tik du — bro-
lis ir sesuo. Jų tėvas, miško kir-
tėjas, neturįs pinigų leisti vai-
kų į privačias mokyklas.

Mississippi švietimo tvarky-
tojai rūpinasi, kad integracija
atneš naujų sunkumų mokyklų
sistemai, nes baltieji atsiėmė sa-
vo vaikus ir pradėję juos leisti
į privačias mokyklas, sumažins
iš valdžios pagal mokinių skai-
čių gaunamas lėšas.

Lebanas svarsto pasienio saugumą

BEIRUTAS. Lebano parla-
mentas slaptoje sesijoje svar-
stė padąžėjusius Izraelio puolimus
Lebano teritorijoje. Pasienio
rajonų atstovai reikalau-
vo, kad vyriausybė darytų žy-
gių apsaugoti Lebano gyventojus
nuo aviacijos puolimų ir atsi-
stytų daugiau kareivių ginti pa-
sienio.

Izraelis jau paleido keturis Le-
bane pagautus belaisvius, pasi-
likdamas sau septynis civilius
ir 11 kareivių, kuriuos bandys
iškeisti į arabų pagrobta Izraelio
kaimo sargybini.

♦ Izraelio lėktuvai puolė ara-
bų taikinius Lebane ir Egipte.
Ir Egipto aviacija buvo įskridu-
si į izraelitų valdomą Sinajų,
kur numesta bombų. Pranešimai
labai prieštaringi: Egiptas kal-
ba apie sunkius nuostolius, Iz-
raelis sako, kad jų visai nebuvo.

PIETŲ VIETNAME PRIEŠAS PRADĖJO BRAUTIS PER KAMBODIJOS SIENĄ

SAIGONAS. — Nuo demilitarizuotos zonos visu Kambodijos
pakraščiu komunistai padidino Pietų Vietnamo savo spaudimą
ir infiltraciją. Aštuoniuose mūšiuose Amerikos ir Pietų Vietnamo
daliniai pasitiko komunistus stipria ugnimi ir aviacijos bombomis.
Žuvo apie 300 priešų kareivių, buvo numušti penki JAV helikop-
teriai, trys jų viename mūšyje. Šis padidėjęs priešų aktyvumas
leidžia spėti, kad komunistai bandys pradėti naują ofensyvą.

Panaikinama lojalumo priesaika

WASHINGTONAS. — Fede-
raliniams tarnautojams ateityje
neberekės pasirašyti ištikimy-
bės priesaikos, kurioje būdavo
pareiškima, kad darbo prašas
kandidatas nėra komunistas ar
fašistas ir nesiekia nuversti val-
džią. Ištikimybės pareiškimai
atsaukti po teismo sprendimo,
kad jie esą nekonstituciniai. By-
lą iškėlė Washingtono mokyto-
ja Roma Stewart, kai jai buvo
atsisakyta duoti darbo mokyk-
loje, nes ji nesutiko pasirašyti
tų ištikimybės affidavitų.

Teisme jos advokatai įrodinė-
jo, kad ištikimybės pareiškimas
kilęs 17 šimtmečiuose Anglijoje,
kur buvo iš valdžios vietų išme-
tami katalikai ir naujos angliko-
nų tikybos priešai.

Valdžios darbus gaunantieji
turėjo pažadėti remti ir ginti
nuo visų priešų Amerikos kon-
stituciją, pareikšti savo loja-
lumą, pažadėti nestreikuoti prieš
federalinę valdžią ir užtikrinti,
kad gaunamą darbą kandidatas
"nenušipirko".

"Pravda" puola Kinijos spaudą

MASKVA. — Po keturių mė-
nesių pertraukos sovietų spau-
doje vėl pasirodė griežtesni
straipsniai prieš komunistinę
Kiniją. "Pravdoje" puolama kinų
spauda, kuri dedanti "nuola-
tines piktas atakas" prieš So-
vietų Sąjungą.

"Pravdoje" rašoma, kad Ame-
rikos imperialistai ir Reino "re-
vanšistai" su pasigardžavimu
persispausdina Kinijos laikraš-
čių pareiškimus apie karo neiš-
iškūžudystę yra surišta su uni-
jos rinkimais, nes Yablonskis pra-
dėjęs kovą prieš unijos vadus
ir ta kova tik prasidėjusi po rin-
kimų. Teismuose laukia dvi by-
los prieš unijos prezidentą Boyle.

Policija išaiškino, kad Yab-
lonskis lovoje buvo nušautas
penkiais šūviais. Vienas buvęs
— šūvis į pakaušį. Ginklų nei šo-
vinių gilų nerasta.

Unijos vadovybė žada paskir-
ti nemažą sumą pinigų — pre-
miją už žmogžudystės išaiškini-
mą.

Gali pabrangti cigaretės, degtinė

WASHINGTONAS. — Pre-
zidento Nixono patarėjai svar-
sto padidinti kai kurių prekių fe-
deralinius mokesčius, nes kon-
gresui priėmus naują pajamų
mokesčių įstatymą, sumažėja
iplaukos į valstybės iždą. Siekia-
ma gauti 5 milijonus dolerių nau-
jų pajamų. Valstybės iždas siū-
lo prezidentui pakelti mokes-
čius cigaretėms, degtinei ir ga-
zolinui.

Daugiausia pakiltų cigarečių
mokesčiai, nuo dabartinių 8 cen-
tų už pakelį iki 13 centų. Iždo
pareigūnai tvirtina, kad medic-
nos ekspertams ntolat pabrė-
žiant cigarečių kenksmingumą,
vyriausybei būtų patogiau pa-
kelti cigarečių mokesčius, tuo ne-

Karinis štabas Vietname pa-
skelbė, kad praėjusių metų prie-
šo infiltracija buvo mažesnė net
30,000-40,000 vyrų, palyginus su
1968 metais. Iš viso pernai nau-
jų kareivių buvo atsiųsta apie
100,000. Kartu su VietCongo
vyrais komunistai P. Vietname
turį apie 240,000 kareivių, iš jų
apie 90,000 kovos dalinių.

Daug priešų kareivių iki šiol
slapstėsi Kambodijos ar Laos
džiunglėse. Iš ten jie gali bet
kurios metu įžengti į P. Viet-
namą.

Prezidento Nixono paskelbtas
amerikiečių atitraukimas iš
Vietnamo daug priklausys nuo
priešo infiltracijos lygio, todėl
štabai labai stropiai seka prie-
šo judėjimą. Tam naudojami:
aviacijos žvalgyba, įvairūs elek-
troniniai instrumentai, šnipai,
perbėgėliai, dezertoriai ir kitos
priemonės.

Praėjusiais metais į Pietų
Vietnamą kartais buvo atsiun-
čiama iki 1,000 kareivių per die-
nį, tačiau gruodžio mėnesį jų
atvyko tik 4,000. Daug šiaurės
vietnamiečių pabėgo iš dalinių
Kambodijoje ar Laose. Apie 47-
000 pernai pasidavė P. Vietnamo
vyriausybei. Sumažėjus siun-
čiamų į pietus kareivių skaičiui,
sumažėjo ir dezertyrų. Neži-
nia, kokios taktikos priešas lai-
kysis šiais metais. Šios savaitės
kovos prie Kambodijos rodo, kad
komunistai savo tikslų neišsi-
žadėjo.

F. B. I. aiškina Yablonskio mirtį

WASHINGTONAS. — Vals-
tybės prokuroras John Mitchell
įsakė FBI padėti Penssylvanijos
policijai aiškinti Joseph Yab-
lonskio jo žmonos ir dukters nu-
žudymą. Federalinė valdžia iš-
kišo prašoma nužudytojo ad-
vokato Rauh ir Penssylvanijos
gubernatoriaus Shafiero.

Yablonskis, kuris buvo žino-
mas angliakasių unijos veikėjas,
advokatas Rauh tvirtina, kad
žmogžudystė yra surišta su uni-
jos rinkimais, nes Yablonskis pra-
dėjęs kovą prieš unijos vadus
ir ta kova tik prasidėjusi po rin-
kimų. Teismuose laukia dvi by-
los prieš unijos prezidentą Boyle.

Policija išaiškino, kad Yab-
lonskis lovoje buvo nušautas
penkiais šūviais. Vienas buvęs
— šūvis į pakaušį. Ginklų nei šo-
vinių gilų nerasta.

Unijos vadovybė žada paskir-
ti nemažą sumą pinigų — pre-
miją už žmogžudystės išaiškini-
mą.

NOORDWIJKERHOUT. —
Olandijos katalikų kunigų kon-
ferencijoje, kuri tęsis keturias
dienes, svarstoma kunigų celi-
bato doktrina.

Los Angeles, Cal.

Protestai prieš naujas bažnyčias

Tyloji naktis, šventoji naktis. Seno giedama bažnytinėse šventose kurios šiais laikais ka-
niu laikotarpiu jau ne vien
bažnyčiose skamba, bet ir di-
džių prekybos namuose bei ma-
žose butuvėse.

Gerokai prieš praėjusias Ka-
lėdas Vakarų Vokietijoje, Ba-
varijos katalikų vienos parapji-
os komitetas su klebonu prieša-
nie nutarė nebeiešti bažny-
čioje giedoti ramiosios — šven-
tosios nakties giesmės, kuri vo-
kama prasideda "Stille Nacht,
Heilige Nacht". Giesmė esan-
tį per daug nuvalkiota, prieš-
kalėdiniame laikotarpyje girdi-
ma krautuvėse ir kitose biznia-
vietėse, tad bažnyčioje nebetin-
kama.

Vienos žinių agentūros repor-
teris prakalbino keletą bažnyti-
nių reikalų žinovų, Bavarijos
katalikų moterų, norėdamas su-
žinoti kaip jos vertina draudimą
giedoti šventosios nakties gies-
mę? [domiausias atsakymas
buvo maždaug toks: — Tegul
prašypti klebonas ir komitetas!
"Stille Nacht" giedota nuo ma-
žens, bus giedama iki mirties!
Tegul pabandys komitetas su
vargonininko pagalba trukdyti
bažnyčioje tą giesmę giedoti, pa-
matyti būsią galima, kas laimės
— vargonų ar tą giesmę mylin-
čių žmonių balsai?

Kardinolo mišios nutrūko,
policija tvarką darė

Kaip ten Bavarijos parapji-
je praėjo Kalėdos, ar ten baž-
nyčioje buvo ar nebuvo kova,
nepasitaikė užtikti žinių, tačiau,

kokia kova vyko prie Los Ange-
les katedros, vaizdas teko ma-
tyti ne tik losangeliešiuose, bet
ir San Francisco miesto laik-
raščiuose kai ten keltas Kalėdų
švenčių dienas leidau. Pagal laik-
raščių aprašymus, Kalėdų rytą
Los Angeles šv. Bazilijaus kate-
droje kalėdines pamaldas, lie-
tuviškai sakytume "bernelių"
arba "piemenėlių" mišias, laikė
kardinolas James Francis Mc-
Intyre, vienas iš didžiųjų Ka-
lifornijoje multimilijoninių tur-
tų valdytojas.

Prie katedros prasidėjo nera-
mumai. Demonstrantai įsiveržė
į bažnyčią. Pamaldos nutrūko,
šventasis rytmetis sudrumstas.
Pašaukta policija. Kaip ir vi-
sada čia, laimėjo policija. Pen-
ki asmenys areštuoti už neramu-
mo kurstymą ir už ramybės su-
drumstimą. Dvylika asmenų
prie katedros sužeista. Pamal-
dos toliau vyko katedroje tvar-
ką policijai prižiūrint. Oak-
land Tribune" gruodžio 26 d. lai-
doje išspausdino Los Angeles
katedroje buvusių kalėdinių pa-
maldų paveikslą: priekyje ma-
tyti galvos apsaugos šalimą ap-
simovęs policijos pareigūnas, to-
liau klaukose maldininkai ir pa-
veikslas gilumoje matyti alto-
rius ir prie jo dvasiškiai.

Katedroje pamaldas nutrau-
kusieji sukilėliai buvo katalikai
meksikonai. Jie protestavo kam
kardinolas leido statyti naują,
trių milijonų dolerių vertės,
bažnyčią. Esą, losangeliešiams
katalikams bažnyčių netrūksta,
bet labai trūksta neturintiems
žmonėms gyventi butų — namų
arba apartamentų. Dabar vieno

Charles Manson, hipių grupės vadas, kuris su kiais penkiais kalinimais nužudė septynis asme-
nis. Kairėje Mason, kaip jis dabar atrodo, viduryje — jo fotografija Kalifornijos policijoje, kur
jis anksčiau turėjo reikalų už nusikaltimus, o dešinėje Manson 14 metų, kai jis savarankiškai gy-
veno Indianapolis, globojamas valdžios įstaigų.

ar dviejų miegamųjų lūšnyno
name gyvena po šešis ar dau-
giau meksikonų. Vietoj leidis
3 milijonus naujos bažnyčios
statybai, esą, pagal demonstan-
tų filosofiją, už tuos pinigus bū-
tų buvę galima pastatyti labai
daug gyvenamųjų namų netur-
tingiems žmonėms gyventi.

Mišios sukilėliams

Meksikonai, bažnyčiai sukilė-
liai, susilaukė ne vien policijos
laidų, bet ir moralinės para-
mos ir vyskupiško palaiminimo.
Portorikietis katalikų vyskupas,
sekmadienį, gruodžio 28 d., Los
Angeles mieste, prie Wilshire
gatvės, tuščiame sklype, prie-
šais katalikų bažnyčią, atlaikė
šventas mišias, kuriose dalyva-
vo apie 100 sukilėlių meksiko-
nų.

Pamokslinėje kalboje vysku-
pas Parilla pasisakė katalikų
bažnyčioje esančią "gerame stovy-
je". Esąs geruose santykiuose
su Vatikanu. Turis paties po-
priežiaus leidimą pamokslauti ne-
turintiems meksikonams ir por-
torikiečiams. Tą ir daras, šven-
tas mišias atlaikydamas, vėjuo-
tą dieną tuščiame miesto skly-
pe, prie paprasto stalo. Lyg ir
užuominą darydamas, bet kalė-
dinių demonstracijų tiesiai ne-
minėdamas, vyskupas didžiavo-
si, jog jo mišios nėra susirėmi-
mo, susikovo mišios, bet yra
mišios ir solidarumo mišios.

Wilshire gatvėje esanti kata-
likų bažnyčia Kalėdų dieną meks-
ikonų buvo piketuojama, tad po
kelių dienų vyskupas Parilla pa-
rinkdamas sukilėlių mišioms
prieš tą bažnyčią esantį tuščią
sklypą, aiškiai pademonstruo-
ja savo solidarumą su sukilė-
liais ir meilę jiems, kartu pa-
brėždamas, jog Dievą galima
garbinti ne vien milijonus kai-
nuojančioje bažnyčioje, bet ir
gryname lauke.

Kurijos aiškinimai;
lietuviški reikalai
Kunigas John Urban, kurs

yra archyvyskupijos radijo ir
televizijos žinių direktorius, baž-
nyčioje pakalbėjo, o vėliau jo
kalbą kai kurios žinių agen-
tūros paskelbė. Kunigas aiški-
na, jog kalėdinis meksikonų ka-
talikų mišias, sąmokslas ar re-
voliucija, buvo tik mažumos
veikla. Tos mažumos, kuri ne-
pripažįsta taikinių ir evoliuci-
nių priemonių. Kardinolo vado-
vaujama katalikų bažnyčios ma-
šinerija remianti meksikonų mo-
kymą, turinti jiems skirtas me-
dicinos ir šalpos programas. Pa-
gal kunigą Urban — tik karin-
gai nusiteikusių revoliucionie-
rių nepaisą jų faktų, neverti-
nų meksikonams katalikams tei-
kiamos paramos, einančios iš ar-
chivyskupijos sosto.

Katalikai meksikonai nėra
pirmosios kregždės, ženklina-
čios pavasarį ir keliančios bal-
są, jog kartais reikia katali-
kams išstoti su priešinga nuo-
mone, negu šventieji autorite-
tai diktuoja. 1959 metais los-
angeliečiai lietuviai katalikai
pradėjo kovą prieš savo kleboną
ir prieš kardinolą dėl lietuvių
parapijos sutarptautinimo ir
tuo pačiu prieš parapjos tur-
to perleidimą kardinolui nuosa-
vybėn. Kai kas kartais dar pri-
simena čia tą kovą, tvirtinda-
mi, jog ji dar nebaigta, nors nie-
ko reikšmingesnio ir nelaimėta.
Chicago lietuvių vedama kova
prieš savus sielų ganytojus, sie-
kiant kazimierinėse kapinėse
grąžinti seną laidojimo tvarką,
bene bus viena iš didžiausių ko-
vų nuo tų laikų, kai lenkai ir lie-
tuviai su bažnyčios vyresnybe
nesutarė ir tas privėdė prie tau-
tinės lenkų ir tautinės lietuvių
katalikų bažnyčios steigimo.

Praeitų metų pabaigoje los-
angeliečių lietuvių katalikų tar-
pe iškilo naują pašnekėsių ir dis-
kusijų tema: parapjos vado-
vybė ėmė brandinti mintį, jog
losangeliečiams lietuviams reik-
ia naujos bažnyčios, gi para-
piečių tarpe reiškia gan aš-
torkos kritikos prieš tuos naujus
planus. Plačiau apie tai — kitą
kartą.

J. Klauseikis

DETROIT, MICH.

1970 metų sutikimas

Gausiausias 1970 metų suti-
kimas Detroito įvyko Lietuvių Na-
muose, surengtas Detroito Lie-
tuvų Namų Draugijos ir Da-
riaus ir Girėno klubo. Susirinko
300 rinktinės Detroito publi-
kos ir svečių iš kitų miestų.

Naujų metų progą kalbėjo
Draugijos ir Klubo pirminin-
kas dr. Vytautas Mileris, visiem
palinkėdamas geriausios kloties
ne vien tik 70 metuose, bet ir
visoje dekadėje. Per 60 metų
dekada įkurti ir sumoderninti
Detroito Lietuvių Namai, nau-
joje dekadėje vilimasi padaryti
juos lietuvių reprezentacinio
centru atnaujinančiame Detroi-
to vidurmiestyje.

Trumpos programos pravedė-
jas buvo režisierius Justas Pus-
dešris, taip pat jo ir Edvardo
Vasiliausko išpuošta salė. Po-
nia šiurkšni su padėjimais ap-
dengę stalus skoningais patie-
kalais.

Kamščiai ištraukti iš šampa-
no butelių, pylėsi gėrimai ir su-
kosi šokiai. O Lietuvių Namams
vėl sudėta viena kita tūkstan-
tinė jų vis didėjančiai paskir-
čiai.

Saulius Šimoliūnas

tirtas rūkas. Ką atneš Nau-
jieji Metai, sunku atspėti. Aš
tikiuosi, kad mano koja sugis
ir vėl galėsiu smagiai vaikščio-
ti.

Cia ne aš viena kenčiu nuo ne-
laimingų nuotykių. Yra ir kele-
tas mano kaimynų nelaimės iš-
tikty. Kaimynka Fabarskienė
parkrito ant grindų ir įskėlė kul-
šies kaulą. Ligoninėje išbuvusi
keletą savaičių. Dabar ir ji su
ramščiais vaikščioja. Namuose
jį slaugo jos mielas Jonas.

Kitas mielas draugas, Jurgis
Scott, staiga susirgo viduriais,
buvo išvežtas į St. Joseph ligoni-
nė, ir jam skubiai padaryta ope-
racija. Jo žmona Agnieszka ir
dukrelė Angelina susirūpinusios,
kad jų tėveliui ir vyriui reikia
iškelti tokią sunkią ligą.

Vėl miela draugė Joanna Če-
pulevičienė jau gana ilgai kan-
kinasi su kojos kelio skausmais.
Buvo daryta operacija. Manyt,
kad pagelbės, bet kol kas geryn
neima.

Draugas Juozas Zeikus jau
daug metų kaip kankinasi su
kaulų suminkštėjimu. Žmogus
dar nesenas, buvęs gabus ir ener-
gingas, o dabar nepajėgia net
apie save apsitvarkyti. Jada tik
ratukų pagalba. Savo mielą vy-
rą slaugo žmona Onutė.

Tačiau nemanykite, kad čia
pas mus Floridoje visi tik serga.
Turime ir stiprių bei sveikų lie-
tuvų. Ir čia mano suminėti
greiti gali būti vėl sveiki. Aš
jiems linkiu sveikatos ir ilgo gy-
venimo.

Oras Floridoje ligi šio laiko
labai gražus. Šiaurės Floridoje
buvo menkos šalnos. Apie
Tampą šalnos dar nepadarė nuo-
stolių. Medeliai apklėti gražiais
vaisiais, net šakos linksta. Tai
šimetinė gamtos dovana.

Mieli šiauriečiai, prašome at-
važiuoti ir tų vaisių prisipildyti
pilnus krepšius. Mūsų Express
iškėlė tokias aukštas kainas, kad
mes pasiūsti negalime. Už vie-
ną bušėlį vaisių ima \$8. Prieš
tą metų buvo tik \$3.65. Dėl
tos prieštasties mažųjų sodų sa-
vininkai niekaip negali į šiau-
rę pasiūsti savo vaisių. Nuvažia-
vusi į pasiuntimo punktą pama-
čiau, kad tik mano vienos dėžė
ten buvo. Paklaustas tarnau-
tojas ar turi laiko, atsakė, kad
šių savaitę bus tik ta viena dė-
žė pasiūsta. Sako, kad seniau
tuo laiku siuntinių būdavo per-
pildyta.

Šiuo metu žiemą pamatome
tik užsukę televiziją. Matome,
kaip žmonės kapstosi po užvers-
tą sniegą. Šiuo metu čia yra
daug turistų, kurie džiaugiasi
pabėgę nuo šalčių ir sniego. Ku-
riems reikia grįžti, tai nelabai
linksmi.

Baigiant visiems skaitytojams
noriu palinkėti laimingų 1970
metų.

Onutė

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo
9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

What makes a man leave
the people he knows, the home
he made, even the language
he speaks, to come here?

A better way to live.
Where an ordinary man can
do the things he thought were
just for others.

Where a man can own his
own home. Maybe with a back
yard and a fence.

Where a man can give his
children an education. A good
one at that.

This is American living.
And there are waiting lists,
ten feet tall, of immigrant
families waiting to come here.

Most of us know about the
good things around here.
Although sometimes we
forget.

So what are we supposed
to do?

Well, for one thing, we can
invest in our country. Not
everyone can boast that.

Invest in U.S. Savings Bonds.
They help make America
economically strong.
And there's nothing wrong

with a little old American
pride.

For another thing, Bonds
help you.

They grow at a guaranteed
rate, so you'll have a nice bundle
for some rainy day.

What's more, Savings Bonds
are easy to buy.

You can pick them up where
you work in a Payroll Savings
Plan. (Someone else does the
paper work.)

Or you can buy Bonds where
you bank.

When a family leaves behind
an old familiar way of life
to start a new one, there are
some reasons.

Reasons you
might like to
invest in.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds

The U.S. Government does not pay for this advertisement.
Department of the Treasury and the Advertising Council

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, JANUARY 8, 1970

Quarterly
dividends
are very
interesting

And what is most interest-
ing about quarterly divi-
dends is that it means more
money for you. More often.
If you're interested, come to
Midland Savings today

Frank Zogas, President

4 3/4 %

PASSBOOK SAVINGS
Paid and Compounded
QUARTERLY

Apdrausta iki \$20,000

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5 1/4 %

6-MONTH SAVINGS CERTIFICATES
Paid Quarterly
\$1,000
MINIMUM

Chicago Savings
and Loan Association

5 1/4 %

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūks-
tantinėmis. Mažiausiai turi
būti \$1,000. Pelnas mokamas
kas trys mėnesiai.

4 3/4 %

Ant visų knygelių
sąskaitų
Nuosimčiai priskaitomi
kas dieną, išmokami kas
trys mėnesiai.

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSU PILIAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings

- Notary Public Service
- Free community rooms for your organized meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks.

- Sell & redeem U.S. Bonds
- Two large free parking lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. and Fri. 9 to 8, Saturday 9 to 12:30

15 KALĖDOS VASARIO 16 GIMNAZIJOJ

Vienintelė lietuvių gimnazija laisvajame pasaulyje

Trys Vokietijos, p. F. Skerio atsiųsti, laikraščiai — Weinheimer Nachrichten, Mannheimer Morgen ir Lampertheimer Zeitung plačiai ir foto nuotraukomis pailiustruoti aprašo jau penkioliktas Vasario 16 gimnazijos kasmet suruošiamas lietuviškas Kalėdas.

Visi laikraščiai sutartinai pabrėžia šios mokyklos reikšmę, kaip vienintelio likusio lietuvių jaunimui šviesos žiburio visame laisvame pasaulyje ir sintezės nešėjo tarp Rytų ir Vakarų.

Kalėdų eglutės vakaras įvyko savaitgalį prieš Kalėdas. Nors stora sniego danga ir smarki gripo epidemija daugeliui sutrukdė programoje dalyvauti, tačiau Vasario šešioliktošios Gimnazijos aula (salė) Rennhof pilyje, Hüttenfelde, prisirinko apipilnė svečių, programos dalyvių ir gimnazistų su tėvais ir draugais.

Weinheimer Nachrichten pačioje aprašymo pradžioje tokių Kalėdų eglutės švenčių

ir pačios Vasario 16 gimnazijos reikšmę pabrėžė, būtent:

"Kasmetinėms — šiemet tai buvo jau penkioliktos — šios rūšies iškilimėms Lietuvių Gimnazijoje Hüttenfelde juo didesnė reikšmė tenka skirti, kadangi ši mokykla yra likusi vienintelė lietuvių gimnazija visame laisvajame pasaulyje po to, kai praėjusiais metais panašio mokykla Amerikoje uždarė savo vartus. Dėlto ši mokykla lanko ne vien dešimties tūkstančių Federalinėje Vokietijos Respublikoje gyvenančių lietuvių vaikų, bet taip pat mokiniui kitų Europos ir užjūrio kraštų".

KALBOS IR SVEIKINIMAI

Šventės spiritus movens ir vienas veikliausių Vasario 16 gimnazijos ramsčių mokytojas Fr. Skėrys atidarydamas Eglutės programą, paprašydamas susikaupimu pagerbti atminimą šios gimnazijos katalikų tikėtojų mokytojo kun. Riaubūno, kurs praeitą vasarą be pėd-

Vasario 16 gimnazijos choro dalis

sako dingo Italijos Alpių kalnuose, tolimesnėje savo kalboje pasidžiaugė faktą, kad Vasario 16 gimnazija metai iš metų sutraukia į save bendrą brolišką subuvimą žmones be amžiaus, rasės, tautybės ir tikėjimo skirtumų, kur ir amerikiečiai, ir vokiečiai, ir lietuviai vieni kitiems draugiškai paduoda rankas.

Toliau kalbėjo Lampertheimo katalikų parapijos klebonas Josef Maday; kap. Jonas Valiūnas žodžiu perdavė lietuvių karių Amerikos kariuomenėje Schwetzingene sveikinimus ir įteikė didoką melyną vėliavą su pinigine auksa gimnazijai. Vyskupas Deksnys savo sveikinimus persiuntė raštu.

Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius savo kalboje ypač pabrėžė šios lietuvių švėturio svarbą, pasidžiaugdamas, kad plačiausiai lietuvių rodomas šia mokslo įstaiga susidomėjimas ir jai palankumas rodo lietuvių tautos vieningumą.

SVARBI VASARIO 16 GIMNAZIJOJ MISIJA

"Mūsų tauta yra suskaldyta", kalbėjo Natkevičius. "Viena dalis gyvena nelaisvėje: Sovietų Sąjunga jai išplėšė nepriklausomybę, kurią ji džiaugėsi nuo 1918 iki 1940 metų. Antroji dalis yra po visą pasaulį išblaškyta".

Vokiečių Federalinėje Respublikoje gyvena apie 10.000 tremtinių lietuvių. Hüttenfelde gimnazija (Vasario 16) jauniems lietuviams teikia progą Vakarų kultūrą ir Vakarų gyvenimo rėdą jungti su lietuviškąja. "Ši jaunuomenė pataps nešėja sintezės tarp Rytų

NEW BUFFALO, MICH.

J. Pučkoriui grįžta į ligoninę

Juozui Pučkoriui, gvy. 213 So. Townsend st., praėjus pavasarį Memorial ligoninėje J. Higan City buvo padaryta kojos operacija. Kadaiše dar jaunystėje jis buvo sutrenkęs savo, rodos, dešinės kojos keli, kurs po ilgų metų pradėjo skaudėti. Doktorai ligoninėje nustatė, kad jam yra išsijungę kai kurie sąnario kaulai. Operacija truko apie trejetą valandų ir Juozas sugrįžtuota koja po kurio laiko buvo paleistas namo sugyti ir sustiprėti.

Programa buvo sumažinta. Muzikos mokytojo Kazio Motgabio vadovaujamas mokinių choras anglų, lietuvių ir vokiečių kalbomis sugiedojo ir sudainavo šventei pritaikintų giesmių ir dainų, o mokyklos orkestrėlis — kvartetis pagrojo keletą muzikos dalykėlių.

Weinheimer Nachrichten reportažą baigia sakiniu: "Dauguma garbės svečių reikšė mokyklai aukštą pagarbą už kasmet taip stilingai suruošiamą Kalėdų šventę, kas ir šiemet negalėjo dalyvauti, o ir pati

tačiau sugijimas nesisekė ir ligonis iki šiai dienai su kriukiais tegalėjo paeiti.

Šiemės dienomis chirurgas jo koją patikrines nutarė daryti antro operaciją, kuriai diena dar nenuskirta.

Juozas tebėra namie ir laukia Memorial ligoninės pranešimo, kada jam atsiras laisva lova.

Kaimynas

Atsiusta paminėti

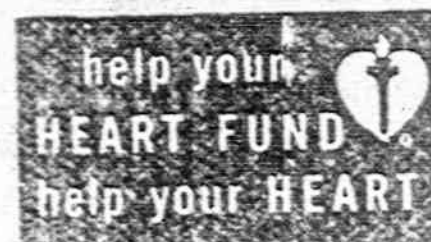
LITUANUS. Lietuvių bertainis (Penkioliktas tomas. Ant ras numeris). 1969 metų vasara. Leidžiamas anglų kalba. Pedagoja Antanas Klimas ir Ignas Skrupskelis, Jonas Bagdonas, Jonas Kučėnas ir Zina Morkūnas.

Šis tomas pašvęstas išimtinai teologinėms filosofinėms temoms, nes po red. Skrupskelio įžanginių "Pastabų apie lietuvių galvočius" (Notes on Lithuanian Thinkers) — apie Maceiną, Girnį, Salkauską, Šilkarškį ir Sezemaną, visus kitus 65 teksto puslapius užpildo Antano Maceinos ir Juozo Girniaus raštai, būtent ištraukos iš Maceinos veikalų "Didysis Inkvizitorius", "Jobo dramos" ir "Niek-

sybės paslaptis" (Mystery of Iniquity, originale Das Geheimnis der Bosheit) ir iš Girniaus knygos "Tauta ir tautinė ištikimybė" ir "Žmogus be Dievo". Daugiau nieko.

Utenos klubas

Klubo priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 9 d. Pirmininkui Butkui mirus, susirinkimą atidarė ir pravedė vicepirmininkė Stukienė. Ji pranešė, kad iš gyvųjų tarpo atsiskyrė du klubo nariai, tai — Walter Butkus ir Adela Burba. Mirę nariai pagerbti visų atsisvejojimu. Toliau buvo perskaitytas pračio susirinkimo protokolai ir svarstyti kiti klubo reikalai. Per rinkimus buvo palikta visa senoji valdyba 1970 metams. Pirmininko rinkimas atidėtas kitam susirinkimui, kuris bus sausio 13 dieną. V. J.

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

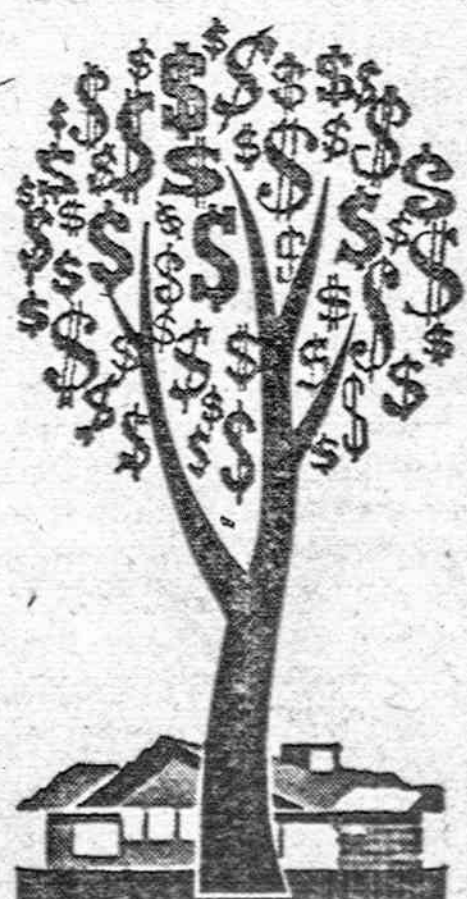
1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. \$5.00
2. Juozas Liočius, RAŠTAI, 248 psl. \$3.00
3. M. Žošėnka, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. \$2.00
4. Liudas Mikšys, IS ISTORIJOJ UKANU ATEINA LIETUVA, 699 psl. \$12.00
5. Juozas Kapočinskis, SIAUBINGAS DIENOS, 376 psl. \$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl. \$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. \$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katilėškis, ŠVENTADIENIS UŽ Miesto, 356 psl. \$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. \$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai. \$6.00
11. Adomas P. Jase, BŪK PALAIMINTASI \$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštasis viršelis \$2.00, kietasis \$4.00
13. Juozas Švaistys, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. \$2.00
14. Henrikas Radouškas, EILERASČIAI, 230 psl. \$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENE, \$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, \$10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KA LAUMES LEME, 236 psl. \$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl. \$1.00
19. Dr. J. B. Kenčius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. \$4.00
20. Pranas Alšėnas, MARTYNAS JANKŲ, biografija, 294 psl. \$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, Iovika, 152 psl. \$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. \$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienu" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4%

MOKAME VIENERIŲ METU \$10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKATAMS

4 3/4%

TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. HA 1-3070

Istaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti

EARN

5 1/4%

PER ANNUM

\$1000

INTEREST COMPOUNDED DAILY

Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.

A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 3/4% per annum. Interest is compounded daily, paid quarterly.

Savings in by the 10th earn from the 1st.

NOW!
ACCOUNTS
INSURED
TO
\$20,000⁰⁰

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago

Assets over \$141,500,000.00 - Reserves and Surplus over \$12,000,000.00

(more than twice the legal requirements)

Federal Charter ■ Federal Supervision ■ Justin Mackiewicz, President

4192 Archer Avenue at Sacramento ■ Chicago, Illinois 60632 ■ VI 7-1140

HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-8 P.M. ■ Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M. ■ Sat. 9 A.M.-12 Noon ■ Wed.-No Business Transacted

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.50 per 3 months. In other USA localities \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per three months; Canada \$18.00 per year, other countries \$21.00 per year.

1 cent per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Icagoje ir priemiestuose

metams \$18.00
pusei metų \$10.00
vienam mėnesiui \$5.50

AV vietose:
metams \$16.00
pusei metų \$8.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sestadieniais — iki 12 val.

Kitur dar blogiau

Doleris laipsniškai vis traukiasi ir traukiasi, atseit, jo vertė mažėja. Dabar žymiai mažiau begalima už dolerį nupirkti maisto produktų ir kitų dalykų, negu prieš dešimt metų. Tas dolerio pirkimo pajėgumo sumažėjimas vadinamas infliacija.

Būdinga tai, kad dolerio vertės mažėjimas prasidėjo prieš daugelį metų. Pats didžiausias dolerio nuvertinimas įvyko Franklin D. Roosevelt prezidentavimo pradžioje, kai auksas buvo ištrauktas iš pinigų sistemos apyvartos. Tada buvo panaikinti auksiniai pinigai ir už popierinius pinigus nebebuvo mokama auksu. Iki to laiko popierinius pinigus buvo galima išmainyti į auksinius pinigus.

Kaip žinia, prieš kurį laiką tas pats atsitiko ir su sidabru, kuris beveik visiškai yra pašalintas iš pinigų sistemos. Vadinasi, už popierinį dolerį jau nebegalima gauti sidabrinio dolerio.

Savaime suprantama, kad pokariniais metais daugelio kraštų valiutos buvo labai nepastovios. Tačiau apie 1957 m. jos maždaug nusistovėjo. Pažiūrėkime, kas nuo to laiko įvyko per dešimtmetį, atseit, iki 1967 metų pabaigos. Pirmiausia imkime 1957 m. dolerio pirkimo pajėgumą ir palyginkime jį su 1967 m. doleriu. Per tuos dešimt metų doleris gerokai susitraukė: ką 1957 m. buvo galima pirkti už 84 centus, tai 1967 m. už tą patį dalyką jau reikėjo mokėti visą dolerį. Per tą dešimtmetį dolerio vertė kas metai vis mažėjo.

O kaip buvo su kitų valstybių pinigais?

Per minėtą dešimtmetį Kanados, Anglijos, Italijos, Japonijos, Prancūzijos ir Indijos pinigai dar labiau atpigino, negu Amerikos. Vadinasi, jų perkamoji jėga sumažėjo daugiau negu Amerikos. Labiausiai buvo paliesyta Indija, kurios pinigų vertė sumažėjo net 46 nuošimčiai. Po to sekė Prancūzija (sumažėjo 38 nuošimčiai), Japonija (sumažėjo 34 nuošimčiai), Italija (29 nuoš.), Anglija (25 nuoš.), Vakarų Vokietija (20 nuoš.) ir Kanada (18 nuoš.).

Tai reiškia, jog visos tos valstybės infliacijos (pini-

ALEKSANDRAS STULGINSKIS

P. Stravinsko paskaita, skaityta Detroito Lietuvių Organizacijų Centro 1969.XII.7 suruoštoj akademijoj

(Tęsinys 5)

VIII. Būdo rimbumas

Aleksandras Stulginskis buvo kur ką sakydavo (tiek viešai, iš prigimties labai rimto būdo. Iš tribūnos, tiek ir privačiai, as-

gu atpigimo) buvo dar labiau paliestos negu Amerika. Reikalai šiek tiek pasikeitė nuo 1967 metų pabaigos. Pasikeitė ta prasme, kad nuo to laiko dar labiau atpig Anglijos ir Prancūzijos pinigai (jie buvo pusėtinai nuvertinti), žymiai sustiprėjo Vakarų Vokietijos markė, o už dolerį dabar nebegalima nupirkti nei tiek, kiek 1957 m. buvo galima pirkti už 84 centus.

Paskelbdamas tuos davinius, New Yorko First National City Bank sako, jog Amerikos dolerio pirkimo pajėgumas tebėra vienas geriausių pasaulyje. Jis reiškia viltį, kad valdžios dedamos pastangos sulaukyti infliaciją bus sėkmingos. Infliacijos sulaukymas esąs būtinas, juo labiau, kad kitos valstybės tuo atžvilgiu jau yra atsiekusios konkrečių rezultatų.

Neišvengė nei New Yorkas

Didžiausias Amerikos miestas per daugelį metų buvo savo rūšies pavyzdžiu kitiems miestams transporto pigumo atžvilgiu. Palyginti dar visai neseniai važinėjimas autobusais ir požeminiais keliais ten kainavo tik dešimt centų.

Vážmos kainas teko pakelti, kai prieš kelis metus po siaubingo newyorkiečiams transporto unijos darbininkų streiko miesto valdyba buvo priversta kapituliuoti ir žymiai laipsniškai patenkinti unijos reikalavimus. Tas streikas pasižymėjo tuo, kad unijos vadas buvo pasodintas į kalėjimą už nebijimą įstatymo, kuris draudžia transporto darbininkams streikuoti. Streiko metu tas vadas ir mirė.

Tada buvo reikiama daug pasipiktinimo unijos neatsakomingu. Tačiau viso to rezultatas buvo tik tas, kad miestui, kuris kontroliuoja susisiekimo sistemą, teko pakelti važmos kainą, — pakelti iki 20 centų.

Bet štai sutartis su unija baigėsi. Prasidėjo derybos. Unija vėl pareikalavo žymiai pakelti atlyginimą transporto darbininkams. Reikalavimas buvo paremtas grąsinimu paskelbti streiką.

Šį kartą nebebuvo taikomas nei vadinamasis Tayloro įstatymas, kuris draudžia policijai, gaisrininkams, o taip pat ir transporto darbininkams streikuoti. Nebuvo taikomas dėl tos priežasties, kad jis pasirodė, kaip sakoma, be dantų.

Unija laimėjo, o to pasekmėje miestui teko važmos kainą padidinti, juo labiau, kad ir anksčiau transporto operavimas nešdavo nuostolių. Taigi, dabar New Yorke jau reikia mokėti 30 centų, vietoje 20, už važinėjimą autobusais ir požeminiais keliais.

Chicagiečiams tas važmos padidinimas New Yorke, greičiausiai, neatrodo labai jau baisus, ypač turint galvoje tą faktą, kad čia jau kalbama apie naują važmos pabrangimą.

meniniuose pokalbiuose), tai sakydavo rimtai, dalyką apgaalvojęs.

Toksai rimtas jis buvo, ypač eidamas valstybinės tarnybos pareigas, vykdydamas valst. valdžią.

1) Humanistai, tiesa, kiek perdėdami, sako: "jei partijos surytų visą, ką jos primeluoja, tai jos visos nuo to savo melo senai būtų mirusios". Melo, pigios propagandos, demagogijos būdavo ir Lietuvoje anais demokratiniiais (Stulginskio) laikais. Bet Stulginskis to labai nemėgo. Nemėgo jis netgi ir, rodos, nekalto propagandos. Dėl to jis, būdamas Resp. Prezidentu, niekuomet nevažinėdavo po kraštą propagandos tikslais.

Krikščionims demokratams pralaimėjus III-jo Seimo rinkimus, Stulginskis jo "partiečių" buvo kaltinamas savo "neleistinu" užsidarymu "Baltuosiuose Rūmuose", nepajudėjimu į kraštą su savo "propagandos mašina" — Jis betgi nekėpė į tuos jam daromus priekaištus dėmesio. Savo atskaitomybę jis duodavo tik savo sąžinei.

Šiandien, žiūrint į aną Aleksandro Stulginskio rimtą laikyseną Valstybės Galvos pozicijoje, visi galime juo didžiulius.

Valstybės Galva, iš tikrųjų, turėtų ne užsiimti partine propaganda (kaip tą, pvz., daro ir kiti prezidentai), o turėtų visas savo jėgas ir laiką skirti probleminiams valstybės klausimams aiškinti, turėtų, anot Friedrich Meinecke, ieškoti valstybės judėjimo įstatymo (Bewegungsgesetz des Staates), kad žinotų, kokia kryptimi vesti valstybę ir jos tikslą, ir jos žmonijai laimę.

2) Aleksandras Stulginskis kalbėdavo apie rimtus valstybės reikalus tik tada ir ten, kada ir kur būdavo sąlygos tuos reikalus nagrinėti rimtai, kad iš to būtų naudos. Jam buvo nepaprasta koks jo turėtų rimtas pokalbis su valstybei vadovaujančiais žmonėmis (kurie būdavo jo politiniai priešininkai) atskleisti viešumai, išnešti į gatvę. Tų pokalbių jis neatidengdavo net savo šeimoje.

Pvz. šeimoje jis niekad nepasakodavo apie savo pokalbį su Augustinu Voldemaru, atsilankiusiu pas jį į būtą (Kaune, Vasario 16 d. gatvėje), kur jis pasakė savo "karčią tiesą" Voldemarui ir akis (faktą jis patvirtino, bet visą pasikalbėjimą jis nusinešė su savimi į kapus, smulčiau niekam apie jį nepasakojė).

Nepasakojo jis niekam, nei apie savo trūkumą "nuomonių pasikeitimą" su valdžios atstovu, atvykusiu į Jukubavą atsiimti iš jo Seimo spintų raktų (kurį jis vis dėlto tam valdžios atstovui neatidavė). Tas pasikalbėjimas didėjo per uždarus langus, bet vis dėlto jis buvo "prie uždarų durų". Jo dukrė Dr. Aldona Juozevičienė man rašo, kad ji žinojusi iš tėvo tik pačią pasikalbėjimo (to trūkmingo ginčo) temą — ir nieko daugiau. Ji bijojusi, kad tėvo dėl to policija nesuimtų, bet, reikia pasakyti, tautininkų valdžia su tuo mūsų kieta būdo žemačiu ir labai garbingu valstybės vyru buvo atsargi. Ji neprisilietė prie jo nei vienu pirštu. Net tų seimo raktų nesikėsino ji jėga atimti. Seimo spintas atidarė geras šaltkalvis (sako, kad iš kalėjimo pasikvietas "gabūs" svetimų spintų atidarinėjimo "spacialistas"), nesužadodamas nei vienos spynos...

Reikia pastebėti, kad ano meto valdžios žmonės (Ant. Smetona, Augustinas Voldemaras ir kiti) Aleksandrą Stulginskį gerbė, kaip rimtą valstybininką, rimto būdo vyrą.

IX. Erudicija

Aleksandras Stulginskis buvo plataus ir gilaus proto vyras, eruditas. Jis buvo gerai susipažinęs ne tik su teologija-filosofija, ką jisai studijavo augštoje mokykloje, bet ir su politiniais mokslais, irgi su teisės pagrindais, taip labai reikalingais žinoti visiems valstybės veikėjams (valstybininkams).

Jis buvo kompetentingas (gebaš) pareikšti savo nuomones dėl atsiųstų jam susipažinti įstatymų projektų (esant jam Seimo Pirmininku ar Resp. Prezidentu). Būdamas Resp. Prezidentu, jis ne vieną jam atsiųstą susipažinti įst. projektą, grąžindavo jų autoriams su savo pagrįstomis kritinėmis pastabomis (peržiūrėti ir pataisyti). Taigi, jis dalyvavo mūsų ano meto legislinėje kuryboje.

Gal dėl to ir mūsų ano meto įstatymai buvo palyginti geri tiek jų turinio tiek legislinės technikos požiūriu, sakyčiau, net geresni už kaikiurių senų valstybių įstatymus. O mes gi tada visai neturėjome teisininkų su legisline praktika.

Žinodami Aleksandro Stulginskio tokį gylį ir platų protą, jo intelektualinį pajėgumą, jo gebėjimą spręsti valstybines problemas, ministrai pirmininkai

kviisdavo jį į Ministrų Kabineto posėdžius, kuriems jis, dažniausiai, ir pirmininkaudavo.

Tokių plataus ir gilaus proto valstybės veikėjų mes turėjome ir daugiau (kaip Mykolą Slezevičių, Mykolą Krupavičių, Ernestą Galvanauką ir kitus), ir jais visais (ne tik vienu Stulginskiu) mes galime didžiulius.

X. Religinė kultūra

Aleksandras Stulginskis buvo augstos religinės kultūros žmogus.

Jis gerai pažino krikščioniškąjį doros mokslą, jis pagaudavo Mokomosios Bažnyčios mintį.

1) Jo tikėjimas į Dievą buvo gilus. Dievą jis pažino savo giliu ir plačiu protu ir mylėjo jį karštai, visa savo širdimi.

Jis laikėsi visų krikščioniškųjų tradicijų Dievui nusilenkti, Jam pagarbinti, tiek būdamas valstybinės tarnybos pareigose, tiek ir ūkininkaudamas žemaitijos kaime. Gyvendamas Jukubave, jis savo papročiais Dievui pagarbinti niekuo nesiskyrė nuo kitų krikščioniškojo lietuviško žemaitijos kaimo žmonių. Atsakydama į mano klausimus, jo dukrė Dr. Aldona Juozevičienė man rašo, kad jų namuose (Jukubave) gegužės mėnesyje būdavo kalbama Litanią, o spalio mėnesį — rožančius, kaip kad daro ir kiti žemaitijos kaimo ūkininkai savo namuose.

Vėlykų stalas, esą, visuomet būdavęs pašventinamas pasikviesto kunigo. Prie Vėlykų stalo sėsdavosi visa Jukubavo ūkio šeima, šeimininkai su visais savo samdiniais. Pagal lietuviškas tradicijas, Vėlykos buvo didelė šventė Jukubave.

2) Dievą išpažino Aleksandras Stulginskis visa savo dąsa, ypač bolševikų despotijoje, nežiūrėdamas su tuo susijusių asmeninių pavojų.

Vėl jo dukrė daktarė man vėliau savo laiške rašo, kokia drąsa jis lankydavosi Kaune (grįžęs iš Sibiro) bažnyčioje (Katedrą) ir kaip jis demonstruodavo bolševikams savo tikėjimą į Dievą, netgi gatvėje, viešiausioje vietoje: "Paduodu čia laiško ištraukas:

"Atėjus į Katedrą sumai, jis pereinavo viduriu visą bažnyčią ir atsisėdavo presbiterijoje visų amatomas, tuo tarpu kai kiti, atėję į bažnyčią, stengiasi būti nematomi".

"...Praeidamas pro bažnyčią gatvėje, jis visuomet pakeldavo skrybėlę".

(Nukeita į 5 psl.)

K. GRINDA

LIEUVIŲ KALBA ANT GENOCIDINIŲ MASKVOS SVARSTYKLIŲ

Šis straipsnis, ryškiai nušviečiantį okupuotą rusininkų politiką Lietuvoje, perspaudiname, autoriui ir leidėjui sukuriant šis šiomis dienomis išleisto "Varpo" Nr. 9.

Red.

Dešerijevs pažymi, kad sovietinių laikotarpiu esą svarbiausias kalbos visuomeninis pobūdis, "visuomeninė kalbos funkcija". Esą svarbu ne tai, kiek ta funkcija reiškiasi savaime, bet kiek "visuomenė" pati (suprask, komunistų partija) gali aktyviai įsikišti į kalbą, jos raidos vairavimą. Nors ir pats Dešerijevs prisipažįsta, kad dar neturima atbaigtos visuomeninės kalbos funkcijos teorijos, jis vistiek teigia, jog "sociologinė klasifikacija" turinti pirmauti net kalbų grupavime. Kur čia sukama, aišku: jeigu S. S-goje paimsi kalbų klasifikacijos pagrindą visuomeninę funkciją, rusų kalba, kaip turinti čia didžiausią funkcinę krūvį, atsisotja visų S. S-gos kalbų priešakyje. O tuo tarpu dabar, nors yra galimos ir tam tikram reikalui vartojamos ir kitos kalbų klasifikacijos, bet pagrindinė (turinčios rašytinę istoriją kalboms) tebėra genealoginė klasifikacija (pagal kalbų kilmės giminybę). O toje klasifikacijoje rusų kalba bent prieš kai kurias kitas S. S-gos kalbas indoeuropiečių kalbų šeimoje jokių pirmenybių negauna. Jau labiau baltų kalbos, ypač lietuvių kalba, kaip daugiausia senovės išlaikiusi, atsisotja pirmoje vietoje.

Pabrėždamas tą visuomeninę kalbos funkciją (o iš tikrųjų komunistų partijos vadovaujama nerusų kalbų sovietinimą bei rusinimą), Dešerijevs pastebi, kad, kaip kalbos struktūra rodanti, ta funkcija

labiausiai galinti pasireikšti žodyne, semantikoje (reikšmės srityje), žodžių daryboje, o kitose kalbos srityse — mažiau.

Apskritai pagal tokį nusistatymą dabar Lietuvoje tvarkoma ir lietuvių kalba ir jos raida.

Ir lietuvių kalbininkai turi dabar Lietuvoje rašyti, kad lietuvių kalbos "leksikos praturtėjimui" didelę reikšmę turinti rusų kalba. Mat, Maskva nustatė, kad "tautų artinimui" ir jų kalbų "prasiturtinimui" esąs svarbus plėtinimas bendrojo S. S-gos tautų "kalbinio fondo", vadovaujant rusų kalbai.

Kaip iš Lietuvoje leidžiamų žodynų bei pačios lietuvių kalbos vartosenos matyti, tam tikri žodžiai, kurie sovietinei ideologijai nepriimtini, nustumiami ir "pasyviai žodžių atsarga" ir privengiami dėti į žodynus. Kai bolševikai pirmosios okupacijos metu sulaukė J. Balčikonio paruoštą akademino "Lietuvių kalbos žodyno" I tomo, irgi vienu iš svarbių priekaištų jie laikė įtraukimą į žodyną per daug "feodalinių žodžių". Lietuvos komunistų partijos sekretorius A. Sniečkus 1949 m. red. J. Balčikonį kaltino ir dėl II tomo, kam jis esąs "pilnas reakcinės klerikalinės frazeologijos ir tokios žodyninės medžiagos, kuri lietuvių kalboje pasirodė priverstinėje lenkiškųjų - lietuviškųjų feodalų ir bažnyčios įtakoje. (Lietuvių Enciklopedija XXXV, 405 - 406 /A. Salys/. Dėl to tolimiesni žodyno tomai buvo kimšte prikimšti "nebepriverstinės" rusiškai bolševikinės frazeologijos ir žodyninės medžiagos, o I - II tomai iš naujo perredaguojami.). Pats J. Balčikonis buvo iš žodyno redakcijos pavartytas.).

Vėl kai kurių žodžių saivališkai susiaurinamos ar išaiškinamos reikšmės.

Pvz. 1954 m. Vilniuje išleistame "Dabartinės lietuvių kalbos žodyne" "rusifikacija" pasirodo, tebuvusi pažįstama carinėje Rusijoje; "benediktinas" ten tėra tam tikras likeris, o kad taip vadinamas ir tam tikro ordino vienuolis — to gerame sovietiniame žodyne nereikia minėti. Kartais vengiama ir kai kurių žodžių formų. Sakysim, kalbamajame žodyne nėra ir formos "aziatas", kuris, mat, turi negerą prieskonį ir patiems "iš rytų šalies" atkilusiems okupantams; vietoj jo įdėtas dirbtinis "azijietis", kuris anksčiau beveik visai nebuvo vartojamas, matyt, stengiantis atsisakyti anos žodžio formos jausminio prieskonio. (Plačiau apie sovietinio laikotarpio lietuvių leksikoną žr. Lietuvių Enciklopedija XXXV, 394 tt /A. Salys/; A. Lyberis ir K. Ulvydas. Lietuvių literatūrinės kalbos leksikos praturtėjimas tarybinės santvarkos metais — Literatūra ir Kalba III, 1958, 31 - 110.).

Dešerijevs pažymi, kad kita nemenka priemonė nerusų kalboms artinti su rusų kalba esą vertiniai, t. y. rusų kalbos žodžių ar posakių vertiniai ir nerusų kalbas pagal pačios rusų kalbos modelį. Dėl to ir Lietuvoje kai kurie žodžiai susidaryti neįprasti, griozdiški, pvz. "antrametystė" (rus. vtorogodnišestvo) "buvimas toje pačioje klasėje antrus metus", "Ikišaukiamininkas" (rus. doprzyznik, kalbant apie karinę prievolę), "prisiskaitiškumas" (rus. načiotničestvo) "mechanikas ko' prisiskaitymas, nesupratus dalyko esmės", "užatrinti" klausimą (rus. saostrit vopros) ir kt.

Suprantama, kad ir tiesioginiai skoliniai iš rusų kalbos laikomi reikšmingu nerusų kalbų "prasiturtinimu" ir ypatingai "pažangiu" reikšiniu, nors normaliai Lietuvoje tebevartojami savi rusiškųjų termi-

nų ar žodžių atitikmenys (vertimai iš rusų kalbos). Būdingas tam kalbų bendrinimui, "prasiturtinimui" ir rusinimui, yra reiškinys, kad ir tarptautiniai žodžiai turi būti skolinimai per rusų kalbą (pvz. vietoj "Jungtinės Tautos, Jungtinių Tautų organizacija" Lietuvoje vartojama "Suvienytiųjų Tautų Organizacija" pagal rusų Organizacija Objediniennyh Nacij).

Speciali žodyno rusinimo sritis yra vieto vardžiai. Jie buvo surišinti toje Mažosios Lietuvos bei Rytprūsų dalyje, kurią S. S-ga yra užgrobusi pastarajam karui baigiantis, pavadinusi Kaliningrado sritimi ir ją kiurais kolonizavusi savo atkraustytais gyventojais iš S. S-gos. Kad "nebeliktų" pėdsakų, jog ten seniau buvęs lietuvių bei baltų gyventas kraštas, sovietų vyriausybė yra visus to krašto vietovardžius — tiek lietuviškos kilmės, tiek ir suvokietintuosius ar vokiškus vietų vardus — pakeitę rusiškais. Todėl Tilžė (vokiškai vadinosi Tilsit) buvo pakeisti ir Sovietsk, Gumbinė (vok. Gumbinnen) ir Gusev, Isrutis (vok. Insternburg) ir Černiachovsk ir kt. (Plg. Lietuvių Enciklopedija XV, 568 /P. Jonikas/).

Tas komunistų partijos vadovaujamas kalbos sovietinimas reiškiasi ir kitose kalbos srityse. Pabrėžiama afektinės, agitacinės, "šturmujamosios" frazeologijos ir žodyno svarba; vartojamos tam tikrų stereotipinių žodžių samplaikos, panašiai kaip komerciniai skelbimai (plg. "pergalingoji Raudonoji Armija", "didžioji rusų tauta", "hitleriniai banditai"). Nuolatinis šitokių formų kartojimas turi tikslą įkalti skaitytojui ar klausytojui į galvą komunistinius teiginius, kaip kokias religines katekizmo formules.

Lygiai ir santrumpos (raidinės, skie-

bolševikinės kalbos dalimi. Jų Lietuvoje gausiai vartojama ("LTSR", "agitpropas", "komjaunimas", "specdrabužiai"...), nors vienos kitos seniau vartotos (dėl nevykusių darybos ir kt.) ir atsisakyta. Ir šiaip rašyboje turi būti pasekama "vyresniųjų brolių". Pvz. dar pirmosios sovietinės okupacijos metu kurį laiką lietuvių kalboje vartotas didžiųjų raidžių rašymas buvo pakeistas pagal rusiškąją rašybą. Taip pat svetimų kalbų tikriniai vardai dabar Lietuvoje persirašomi iš rusų kalbos, sudarant ne tik svetimojo vardo grafinį vizdą (kas neišvengiama dėl rusų rašybos), bet ir patį jo tarimą. Jau pačioje lietuvių spaudoje Lietuvoje yra buvę pareikštų nepasitenkinimų dėl tokios rašybos.

Nors kalbos garsinė ir darybinė (morfologinė) struktūra yra sunkiai paveikiama sovietos įtakos, bet, teigia Dešerijevs, ir čia paveikimas galimas, ir jis ilgai didėjęs. (Daugiau apie lietuvių kalbos sovietinimą ir rusinimą žr. K. Grinda, Lietuvių kalba Lietuvoje bolševikmečiu — Gimtoji kalba 1966 - 1967; Pr. Skardžius, Tarybinės kalbotyros teorija ir praktika — Aidai 3, 1956.)

Tokių būdų Dešerijevs pramato, kad nerusų kalbos vartoseną S. S-goje gali būti komunistų partijos diriguojamos pagal partijos tikslus, vienos sritys tas kalbas paveikiant daugiau, kitose — mažiau. Ir jis pažymi, kad ta partijos įtaka (Dešerijevs, žinoma sako visuomeninę kalbos funkciją) toliau turėsianti didėti. Iš Dešerijevs, taip pat ir kitų sovietinių autorių dėstymo matyti, kad svarbiausias lingvistinėje plotmėje dalykas kelyje į "didžiąją rusų kalbą" yra S. S-gos gyventojų nerusų dvikalbiškumas.

Pabaiga

DR. ANNA BALIUNAS

AKIV, AUSV, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS

Ofiso telefonai: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kasdien po pietų 1-3; vak. 7-8
uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais
trečią ir sekmadienį uždaryta.
Rez. 3241 WEST 68th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
1434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-5849
Rezid. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Iš pradžių ketvirtadienį nuo 1-4 ir 7-9,
antradienį nuo 1-5, treč.
ir sekmadienį susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.

DR. M. BUDRYS

ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais
2-9 val., šeštadieniais 10-1 val. p. p.
Ligonius priima pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 7-9, antradienį, penktadienį, 10-4, ir
šeštadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadienį uždaryta
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val. pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8 val. vak.,
antradienį, penktadienį, 1-4 popiet.

Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. popiet. Šeštadienį, nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PSLIŠ IR
PROSTATOS CHIRURGIA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatšiepia, tai telefonai GI 8-9196

A. TAMKEVIČIUS SULAUKE 87 METŲ

Antanas Tamkevičius

Praeitą pirmadienį, sausio
5 dieną, čikagiečiams gerai
pažįstamas Antanas Tamkevi-
čius minėjo savo 87 metų su-
kaktį. Jis pradėjo 88-tus metus.
Praeitais metais jo sveikata
pradėjo šlubuoti. Pradžioje jis
turėjo bėdos su akimis, teko
jas operuoti, bet to dar neužte-
ko. Akys pasitaisė, akinius
gydytojai pritaikė ir šandien
jis gali laikraščius pasiskaityti.
Bet praeitais metais pradėjo
jausti raumenų skausmą. Bu-
vo pas vieną gydytoją, pasita-

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5984

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Lėidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS
ISPARDAVIMAS:
SPALVOTA TV
TIK \$249.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
nio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7-9
val. vak. — Tel. HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

A FOREST'S FUTURE IS IN YOUR HANDS

Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
you to help prevent
forest fires. So please follow
Smoky's ABC's: Always
hold matches till cold. Be sure
to drown all campfires,
extinguish the ashes, and douse
them again. Crush all
smokers dead out.

Please! Only you can
prevent forest fires

rė su antruoju, gavo vaistų ir
visas reikalus aprimo. Kaip
naujų akių, taip ir naujų rau-
menų niekas jam neįdėjo. Ten-
ka mikliuoti tuos, kuriuos turi,
kad nesustingtu.

Antanas Tamkevičius yra
pareigingas kelių organizacijų
narys. Anksčiau jis priklausė
dar kelioms organizacijoms,
bet dabar jau nedaug jų tebe-
liko. Be to, neį visus susirin-
kimus gali nuvykti. Jeigu su-
sirinimams ar banketams būna
dienos metu ar anksčiau pava-
kare, tai jis vis dėlto nuva-
žiuoja, bet jeigu banketai ren-
giami vėliai, tai naktimis jis
nenori trankytis. Vėliau jam
gana sunku namo parvažiuoti.

Tamkevičius yra Lietuvių
Tautinių Kapinių direktorius
ir išdėstęs ilgus metus bu-
vo kapinių pirmininkas, vice-
pirmininkas, jam teko eiti ir
kitas pareigas. Kapinių reika-
lus jis labai gerai pažįsta. Jam
yra žinomos veikiančios tai-
syklės sklypams pirkti, pa-
minklams statyti ir kitiems ka-
pinių reikalams tvarkyti. Jis
neapleido nei vieno kapinių di-
rektorijų posėdžio. Labai daž-
nai juose jis padaro naudingų
pastatymų.

Prieš 87 metus Tamkevičius
gimė Lietuvoje, Krikščionių
kaime, netoli Liškiavos, pačio-
je Nemuno pakrantėje. Krikš-
tonyse, šlapikuose, Gudonyse,
Dubravoje, Zalakauciūnoje,
Šilalčiuose, Sagave ir Cimanū-
nuose išmėtyti gausūs Tamke-
vičių giminės.

Nemuno pakrantėse yra keli
Krikščionys, vieni netoli kitų.
Krikščionys yra daug Tamke-
vičių. Savo laiku jie buvo visi
giminės, bet paskutiniu metu
ta giminystė tolo. Tamkevi-
čiaus tėvas Leonas Tamkevi-
čius. Jis turėjo tikrai 15 margų
ūki, bet šeima jo buvo didelė.
Krikščionys buvo ir Tamkevi-
čiaus dėdė, tėvo brolis, kuris
taip pat turėjo 15 margų. Ma-
tyt, kad su tėvu dėdė žemę pa-
sidalino. Bet tas dėdė kažkur
išvažiavo, o žemę pasiėmė vai-
kai ir kiti giminės. Tamkevi-
čiaus motina buvo Misiavičiūtė.

Be tėvo ir motinos, buvo dar
6 vaikai. Visi jau išmirę, iš-
skyrus vieną seserį Petronelę
Osenis. Bet Lietuvoje, tuose
pačiuose Krikščionyse dar yra
daug brolių vaikų, kurie kar-
tais parašo laiškučius. Dabar
Krikščionys jau sukolchozinti.
Niekas ten nieko neturi.

Amerikoje Tamkevičius ve-
dė ir išaugino du sūnus — Vin-
cą ir Juozą. Vienas sūnus, vy-
resnysis, vedė ir išaugino sū-
nų ir dukrą. Sūnus yra inžinie-
rius, o dukra turi gerą darbą
didelėje Chicago bendrovėje.
Bet šis sūnus prieš keleris me-
tus mirė. Prieš kelis metus mi-
rė ir Tamkevičiaus žmona, Ju-
zė Stulginskaitė, kilusi nuo Ra-
seinių.

Dabar jis gyvena Marquette
Parke, S. Troy Avenue, savo
name su sūnumi Juozu. Jis sa-
vo laiku baigė mokyklą ir dir-
bo inžinieriaus darbą Harves-
ter bendrovėje, bet automobi-
lio nelaimėje buvo smarkiai
sutrenktas ir nustojo darbingu-
mo.

Tamkevičius turi daug gerų
draugų, su kuriais vasaros
metu dažniausiai susitinka prie
Tautinių kapinių. Ten jis turi
paminklų statymo atstovybę.
Jis yra pastatęs daug gražių
paminklų ne tik Tautinėse Ka-
pinėse, bet ir kitur palaido-
tiems žmonėms. Draugai ir pa-
žįstamieji linki jam geros svei-
katos, kad galėtų sulaukti bent
90 metų, kurie jau ne už kal-
nų.

Kaimynas

Roselandas

Gruodžio 18 d. Lietuvių De-
mokratų 9-to vardo klubas Vi-
sų šventųjų parapijos svetai-
nėje turėjo priešmetinį narių
susirinkimą. Šiame susirinki-

me buvo išrinkta nauja valdy-
ba ir aptarti bei diskutuoti po-
litiniai reikalai. Konstatuota,
kad didieji politikieriai ir lietu-
vių, kaip mažumos grupę, po-
rinkimui nekvepia dėmesio.
Apsvarstyta ateity tokiems po-
nams atsilyginti. Nutarta šven-
čių proga, kad ir kuklias dova-
nėles paskirti spaudos ir radi-
jo programų palaikymui.

Atsistojimu klubas pagerbė
mirusią savo narę A. Daimont.
Jos giminės ir artimiesiems
pareiškė užuojautą. Dar pri-
simintas buvęs pasilinksmini-
mas, kurį pravedė p. Rutkaus-
kienė su savo talkininkėmis.
Taip pat padėkota parapijos
klebonui kun. Lukošui, kuris
yra palankus savo parapijie-
čiams, o kartu ir klubui.

I naują valdybą 18-tam jer-
minui išrinktas pirmininkas J.
Skeivys, vicepirm. — Bessie
Succila, antru vicepirm. — Al-
fonse Spiečius, kasininkas —
Frank Puodžiukas, finansų
sekr. — Kazys Rubinas, nuta-
rimų sekr. — Anna Labzentis,
kasos globėja — Kazys Giri-
lis, antras kasos globėjas —
Walter Stulpinas, trustee —
Michael Rutkowski ir antras
trustee — J. Alijočius. Valdy-
bos pirmininkas J. Skeivys vi-
sus pasveikino švenčių proga,
linkėdamas sveikatos ir laimin-
gų Naujųjų metų, o parapijai
paskyrė auką.

Po susirinkimo buvo gausios
vaisės, kurių metu nariai ir
valdyba prisiminė senus metus
ir praeitį, linkėdami ateityje
taip gausiai vėl susirinkti i se-
kantį susirinkimą, kuris įvyks
sausio 15 d. 7 v. parapijos
salėje. Juozas Skeivys

CTA KENNEDY LINIJA PRASIDĖ VASARIO 1

Naujoji greito tranzito elek-
trinio traukinio linija išilgai
Kennedy Expressway, kurios
statyba prasidėjo prieš dvejus
metus, jau baigta ir pradės
veikti nuo vasario 1 dienos.
CTA viršininkas DeMent tiki,
kad šia linija kasdien važinė-
s po 70,000 žmonių. Linija pra-
sidės miesto centre ir eina
šiaurės vakarų kryptimi iki
Central ir Foster gatvių, kur
keleiviai galės persėsti į auto-
bus linijas ir Northwestern
geležinkelio traukinius Jeffer-
sono parko stotyje.

Kennedy ir praeito rugsėjo
mėnesį atidarytoji Dan Ryan
traukinių linijos CTA kašta-
vo 107 milijonus dolerių. Joms
už \$18,750,000 užsakyta 150 va-
gonų su reguliuojamu oru, bet
iki šiol dar 60 vagonų tegauta.

LIETUVIAI TELEVIZIJOJE

Po stambesnio persitvarky-
mo Lietuvių Televizija išly-
gina skolas ir savo veikloje
palengva eina pirmyn. Nors
viskas yra brangu, bet gauna-
mų skelbimų ir gerų lietuvių
rėmėjų dėka, atrodo, kad LTV
programa ir toliau galės gy-
vuoti. Vadovaujant pirm. Ko-
šubai, sekretoriaujant Peter-
sonienei, dirbant valdybos na-
riams, Breivei, Indriūnui ir
Izokaitienei.

Finansų komiteto parengimai
taip pat suteikia paramą. Drau-
gijos savo susirinkimuose taip
pat paskyrė aukų. Anglijos
Lietuvių klubas paskyrė \$50,
Šv. Kazimiero sk. sav. draugija
— \$50, Šakių klubas — \$25.
Kalėdų sveikintimų proga su-
parama atkoto Cicero lietuviai.
Eilinių aukotojų eilė kiek su-
mažėjo. Kadangi sausio mėnuo
sausas, tai ir keli prekybinin-
kai iš skelbimų iškrito. Valdy-
ba rūpinasi surasti naujų. Bu-
vęs ilgą laiką LTV rėmėjas, lai-
dotuvių direktorius Mažeika -
Evans, jau pasidavė ateiti su
parama. Jam ir kitiems rėmė-
jams, kaip antai Mutual Sa-
vings bendrovės vadovams —
Peter Kazanaukui, William A.
Lewis, Harry Seigan, taip pat

Rūta valgyklos savininkams ir
visoms kitiems rėmėjams
nuoširdus acii. Taip pat padė-
ka spaudai ir radijo programų
vedėjams, kurie daug padeda
LTV gyvuoti.

Šia proga tenka paminėti
kelias praėjusias gražias pro-
gramas, laike kelių paskutinių
mėnesių, būtent: Šv. Marijos
Gimimo parapijos choras, va-
dovaujamas Vl. Baltrušaičio,
išpildė keletą giesmių Lietu-
vos kariuomenės šventės pami-
nėjimui; Strolis vadovauja-
mas Lietuvių Vyčių choras;
Dan Kuraitis su filmais; Šau-
lių 50 metų sukaktis; Kalėdų ir
Naujųjų metų proga su Balio
Pakšto orkestru. Visa tai pro-
gramų žiūrovus džiugina ir jie
norėtų daugiau matyti jauni-
mo pasirodymų, kaip tautinių
šokių, dainų, ir t. t. Programų
dalyviams LTV mokėti nepa-
gėgia, todėl talentų pasirody-
mai mažėja ir programų klaui-
simas darosi labai aktualus.

Kad lengviau būtų galima
verstis, tai sausio 10 d. B. Pakš-
to salėje vėl įvyks pobūvis.
Visi LTV žiūrovai, rėmėjai ir
visa visuomenė kviečiami į ši
smagų pobūvį atsilankyti ir
paremti LTV. Bal. Brazdžionis

ALEKSANDRAS STULGINSKIS

(Atkelta iš 4-to psl.)

Laiško autorė pati tatau ma-
tė, lankydamosi pas Al Stulgins-
kį (savo tėvą) 1967 m.

3) Tuo viešu, atviru, drąsiu
savo religinių įsitikinimų ir nu-
silenkimo Dievui parodymu ate-
izmą skelbiančioje ir per jėgą
(visomis smurto ir teroro prie-
monėmis) žmonėms brukančioje
bolševikinėje despotijoje Alek-
sandro Stulginskis tegul ir ne-
tiesiogiai, bet labai aiškiai pro-
testavo ir prieš pagrindinių žmo-
gaus teisių mindžiojimą, kuri
anie nusikaltėliai vykdė jų valdo-
muose kraštuose jau daugiau
kaipo 50 metų.

Tokių protestų žmogaus tei-
sių mindžiojimo šandien rei-
škia ne tik tikintieji, bet ir ge-
ros valios netikintieji, pripažis-
tą žmogaus teisę ir minties, są-
žinės ir religijos laisvę, kurią,
kaip pagrindinę žmogaus tei-
sę garantuoja taip pat ir žmo-
gaus Teisių Deklaracija (18 str.)
pasirašytoji netgi ir tų religijos
persekiotojų, bolševikinių veid-
mainių. (B. d.)

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Chicago Lietuvių Našlių, Naš-
liukų Draugisko Klubo metinis susi-
rinkimas įvyks sausio 9 d., penktadienį,
8 val. vak. Hollywood salėje,
2417 West 43rd St. Visi nariai ir na-
rės kviečiami gausiai susirinkti, nes
bus pateikti visų praėjusių metų fi-
nansiniai ir kiti raportai. Po susirinkimo
įvyks draugiškas pobūvis su vaisėmis
ir šokiais, grojant G. Joniko orkest-
ru.
M. Urbelis, rašt.

MARY WAITKUS

Mirė 1970 m. sausio 6 d.,
10:45 val. ryto, sulaukusi 63 me-
tų amžiaus, Gimusi Lietuvoje,
Zarėnų miestelyje.
Amerikoj išgyveno 64 metus.
Paliko nuliūdę vyras Juozas,
dukterys — Mary Waitkus, Ber-
nice Orlik, Zentas Paul, Anne
Salmir, Zentas Fred, Elizabeth
Senjanir, Zentas Fern, du sūnūs
— Joseph, marci Gladys ir Pe-
ter Waitkus, 16 anūku, 9 pro-
anūkai ir kiti giminės, draugai
bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas P. J. Ridiko
koplyčioje, 3354 So. Halsted St.
Penktadienį, sausio 9 dieną
8:30 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į Šv. Jurgio parapijos
bažnyčią, o po gedulingų pamai-
dų bus laidojama šeimos sklype.
Visi a. a. Mary Waitkus gim-
nės, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti lai-
dotuvėse ir suteikti jai paskuti-
ni patarnavimą ir atsisveiki-
nimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, vaikai, giminės.

Laidotuvių Direktorius Povil-
as J. Ridikas. Tel. YA 7-9111.

Please!
Only you can
PREVENT
FOREST
FIRE!

REMKITE TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėles ir vainikų, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKIS

BEVERLY HILLS GELINČIA
GĖLES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽONAMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMIS
1605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel. YARDS 7-1741 1742
1330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCĖ
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

PETRAS BIBLIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-3672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Y ARds 7-3401

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Y ARds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel. Y ARds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJENOSE

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

Cooper - Skupas ir jo tapyba

Iš parodos Balzeko muziejuje

DAIL. ANTANAS COOPER SU SAVO MOTINA
Nuotrauka Jurgio Kasakaičio

Lietuviams jau gerai pažįstamas dailininkas Antanas Cooper-Skupas, kurio tapybos darbų paroda, kartu su M. Šileikiu dabar vyksta Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 4012 Archer Avenue.

Dail. Cooper gimė Chicagoje 1907 m. lietuvių šeimoje. Jo tėvas jau miręs, motina tebegyvena Ciceroje sulaukusi 86 metų amžiaus. Jo brolis inžinierius, taip pat ir sūnus Povilas Cooper inžinierius. Dail. Cooper baigė Chicago Meno insti-

25 aliejaus darbus. Šileikis prisidėjo su 15 akvarelių. Viso 40 darbų.

Sia proga pravartu keletą žodžių tarti apie dail. Cooper tapybą. Jis dirba gamtoje ilgą laiką, neretai paveikslą užbaigti jam trunka visą vasarą, o kai vasara pasibaigia, tai laukia kitos vasaros. Kitas gali pasakyti, tai nesamone! Taip yra, nes Cooper dirba kitaip negu kiti dailininkai laikinų emocijų pagauti. Jis siekia tapybinės kokybės, kurios laikas nekeičia, jokios srovės neveikia. Pamačius jo tapybos techniką, atrodo, kad paveikslas nutapytas vienu seansu, nes teptuko užbaigiamieji pabraukimai rodo laisvą lengvą techniką. Tačiau po teptuko pabraukimais glūdi ilgo darbo procesas: kompietiškas spalvų ir tonų komponentas; meistriškos tapybos problemų išsprendimas. Tai Cooper tapybos tikslas. Šitai patvirtina ir jo darbai šioje parodoje, pvz. "Audrai besiantinant" (nr. 24), "Vienatvė" (8), "Off to Adventure" (22) "Senasis Clark St. tiltas" (17) ir kiti verti didelio dėmesio. Nors jo paveikslų kainos kai kam atrodo aukštos. Bet tiek darbo ir laiko paaudžia — sakyčiau — per žemos.

Cooperio negalima skirti nei prie impresionistų, nei natūralistų kategorijos arba krypties. Jis yra save suradęs ir pats save reprezentuoja, kaip rimtas, sąžiningas tapytojas. Paskutiniaisiais metais Cooper pamėgo Chicago miesto, jo dangoraižius prie miesto centro. Savo laiku jis bus žinomas Chicago miesto tapytojas. Daug kas šio miesto gamtovaizdį karikatūravo pavišūniškai raudonom ir pernelgų mėlynom spalvom, abstrakčiai ir pan. Cooper dirba taip, kad būtų gera tapyba, o ne efektas akis vilioti.

Cooper yra sukūręs gerų portretų, gerų piešinių, tik deja, patį geriausią savo darbų šioj parodoj neišstatė. Veikiausiai dėl galerijoje neturimo tinkamo atstumo nuo paveikslų, kas tapybai būtina. Prieš 29 metus Cooper buvo federalinės valdžios užangažuotas dailininkas. Jo darbų turi įvairios mokyklos bei valdžios įstaigos.

Bene tris kartus su žmona Eleonora Cooper, kuri yra muzikė, lankėsi Europoje. Buvo Romoje, Venecijoje, Florencijoje ir kitur.

Cooper-Šileikio tapybos paroda pasibaigs sausio 17 d. Valandos nuo 1 iki 4:30 p. p. kasdien ir sekmadienį. Įėjimas nemokamas.

Radikalų teismai

I Chicago kriminalinių teismų praėjė antradienį buvo pašaukti 34 radikalai, priklausantieji S. D. S. "karingajai" audronų (weathermen) sekcijai. Jie kaltinami Chicago miesto šiaurinėje dalyje sukėlę riaušis su langų daužymais ir automobilių žalojimais praėjo spalio mėnesį.

Vienas iš kaltinamųjų yra Bryan Flanagan iš New Yorko, kurs tų riaušių metu kuoli sulaužė sprandą Chicago miesto patarėjui Richardui Elrod, kurs pusiau paraližuotas tebėra ligoninėje.

Juodųjų panterų byloje, pradžioje po gruodžio 4 dienos, kada policija darydama ginklų kratą nušovė du pante-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

MILWAUKEE ROADS NEEDS RAILROAD CAR MEN

WELDERS — CAR CLEANERS — OILERS NEEDED
EXPERIENCE NOT NECESSARY. WILL TRAIN.

Free suburban train transportation from Elgin and other Milwaukee Road points.

Apply at CAR FOREMAN'S OFFICE, located 1 1/2 mile East of York Rd. and Green St., Bensenville, Ill. or phone.

766-1100 Ext. 331 or 330

An equal opportunity employer

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

REIKALINGI VYRAI IR MOTERIS
Vyrai — prižiūrėti arklius ir jauti-
ką, material — daili laiko padėti ma-
nu ruošoje. Puiki proga tinkamai po-
porai. Susikalbėti angliskai. Paga-
daujama gyveniti šioje darbovietėje.
Mr. G. A. LITCHFIELD
BARTLETT, ILL.
Call collect 312 — 837-6071

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 KAMB. BUTAS
suaukusiems. 4216 So. Campbell
Tel. 927-7043 arba YA 7-9580.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS pas-
kiram asmeniui mažos šeimos bute.
Tel. GR 6-6497.

ry vadeivas, praėjė antradienį liudininku buvo iššauktas pats Chicago miesto meras Daley. Šiuo metu tebevyksta koronerio apklausinėjimas, siekiant nustatyti, kokiū būdu taidu panterų vadai žuvo. Gruodžio 4 d. naktį susišaudyme panterų būstinėje užklupti kiti 7 panteros atsiskė koroneriui liudyti, pareikšdami, kad baltiesiems nepasitiki, nors spec. komisija yra sudaryta lygiomis iš 3 baltųjų ir 3 juodųjų.

TRUMPAI

— Savęs pagydyti atgai-
vinsime šeimą ir tautą — 287
Alvudo radijo paskaita ketvir-
tadienį, sausio 8 d. 10 v. r. So-
phie Barcus Radijo Seimos val-
lando.

— Dainavos Ansamblio pra-
dėjo ruošti 25-rių metų su-
kaktė. Savo gyvavimo laiko-
tarpjė yra davęs daug religi-
nių koncertų, todėl ir šią su-
kaktę pradės religinių koncer-
tu, kovą 15 dieną šv. Kryžiaus
bažnyčioje.

— Lietuvos Vyčių Choro meti-
nė vakariene įvyksta šestadienį,
sausio 24 d. Balio Pakšto salėje.
7:30 val. vak. Bus trumpa links-
ma programa. Veiks bufetas,
šilta ir šalta vakariene. Laimin-
giesiems teks vertingų dovanų.
Palaikykite Lietuvos Vyčių Cho-
rą, atsilankykite į šį metinį pe-
renimą. Bilietus galima gauti
pas kiekvieną choristą. Staliu-
kus galima užsisakyti pas Zita
Rainytę, tel.: 523-9202, arba pas
Vytautą Bilaitį tel. 927-3216.
(Pr.)

— Chicago Medžiotų ir Me-
keriotų Klubas kviečia visus į
Kaukių Balių sausio 10 d. 8 val.
vakaro Marquette salėje, 6908 S.
Western Avenue. Gros Ramonio
orkestras. Geriausios kau-
kėms skiriamos dovanos. (Pr.)

— Ivyksimos š. m. balandžio
mėn. 5 d. Lietuvių Fondo vaka-
rienės proga savo įnašus fonde
padidino: Dr. Zigmars ir Marcelė
Rudaičiai iki \$725, Alfonsas ir
Ona Kinduriai iki \$600, JAV
Centro Valdyba iki \$300, Al-
girdas ir Viktorija Karaičiai iki
\$200 ir Marcelinas Rimkus iki
\$200.

Ta patia proga mirusieji jam-
žinti Lietuvių Fonde: a. a. Iln.
Kazimieras Petrulis su \$500 įna-
šu, jamžino velionio žmona
Pranė Petrušienė, a. a. dr. Alek-
sandra Dumbrys su \$100 įnašu,
jamžino velionio žmona Albina
Dumbrienė, a. a. Juozas Juodži-
balis su \$100 įnašu, jamžino ve-
lionio žmona Ona Juodžbalienė.
LF adresas: 6643 So. Maple-
wood Ave., Chicago, Ill. 60629,
tel. 778-2858. (Pr.)

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

TYPIST - BILLER INVOICE TYPING

Pleasant working conditions for
national company.
Excellent benefits.

KEUFFEL & ESSER Co.

500 CENTRAL

NORTHFIELD, ILL.

446-6800

TYPISTS

Accounts receivable clerk
requires typing and typist
for clerical work.

922-1888

DICTAPHONE

TYPIST

for small loop

patent law firm.

Call 922-6262

SEAMSTRESS

One who does good work.
Reas. wages.

CALL

769-2181

2 TYPISTS

GLENCOE, FULL-TIME 9-5
Varied duties — Addressograph, Min-
co, and other general office duties.
Company benefits.
Contact Mrs. HANDLEY
for interview,
835-4124

BENDRAI NAMŲ RUOSAI
reikalinga moteris, 21-50 m. amžiaus.
Gyventi su jauna šeima priemiestyje,
atstairame kambaryje. Penktos die-
nos savaitė. Nereikia virti. Susi-
tyti su del alios.
Susisiekti angliškai.
Tel. 368-8646

REIKALINGA MOTERIS
LIETUVIŠKAI ŠEIMAI
iš trijų asmenų, vakarų priemiestyje,
4-5 dienas savaitėje. Atstairas kam-
baryje.
Tel. FI 4-6196
po 6 val. vak.

BILLING CLERK
Film distributor — near Loop.
Experience preferred. Some ty-
ping required.
Salary open.
Call Mr. MAYER at DE 7-2855

BILLER - TYPIST

Will train, good typist for IBM billing
mach. Air conditioned office in Old
Town. Hospitalization, life ins. &
profit sharing. Salary open.

SU 7-4500

Dirbančias moteriškai reikalinga
PATIKIMA MOTERIS
bendrą namų ruošai 1 dieną savaitėje,
nuolatos. Reikia rekomendacijų.
5800 N. — 3024 W.
Susikalbėti angliskai.
po 5 val. vak. ir savaitgaliais.

— "Naujienoms" reikalingas
spaustuvės darbininkas. Geriau
būtų susipažinęs su spaustuvės
darbais, bet išmokyti me ir
spaustuvėje nedirbusį. Chicago-
je gyvenantieji galėtų užžino-
ti "Naujienas" ir išsikalbėti
administracijoj, o kitose kolo-
nijose gyvenantieji galėtų para-
šyti tokiu adresu: "Naujienos",
1739 So. Halsted St., Chicago,
Illinois 60608.

— Julius Smilga vaidina Pir-
mininko rolę 5 st. t. aikštėje
dramoje. Spektakliai įvyksta
Jaujamio Centre sausio 17 d.
8 val. vak. ir sausio 18 d. 3 val.
p. p. Bilietus įsigykite iš anksto
Marginaus, 2311 W. 69 St.
(Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavinimi

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI • INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

PALOS PARK — ORLAND PARK

rajonė sklypai 80 x 125 pėdų su vand. ir kanaliz. Kaina nuo

\$7,500. Nauja apylinkė, brangūs namai.

VILLA - WEST,

135 ST. ir 86 AVE. Lietuviai savininkai.

TELEF. 349-0600

BEVEIK NAUJAS 4 modernų bu-
ty mūras, 3 po 4 ir 7 kambariai, 58 ir
Kedzie apylinkė.

MAISTO KRAUTUVE Brighton
Parke.

DU PO KETURIUS, medinis ir ga-
ražas. Vienas butas su baldais, antras
tuščias. 42 gatvė ir Rockwell. \$13,500.

7 KAMBARIŲ MŪRAS, 4 mieg. Mo-
derni virtuvė ir vonia, naujas šildy-
mas, sausas įrengtas rūsys, mūro
garažas. Arti 67 ir Rockwell. \$21,800.

2 BUTŲ po 7 kamb. tvirtas mūras.
Alumini. langai, naujas šildymas, ka-
binetų virtuvės. Arti mūrų, \$29,500.

FIGUS LOTAS dvim butam staty-
ti, Marquette Parke.

Simaitis Realty

INCOME TAX SERVICE

2737 W. 43rd STREET

Tel. CL 4-2390

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

DAŽYMAS

Pigiai dažau kambarius, valau

kilimus ir baldus.

L. RUDIS Tel. CL 4-1050

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

IR KITUS KRASTUS

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

LEO'S SINCLAIR SERVICE

Leonas Frankus, Sav.

Stabdžiai, sankabos, transmisijos —
(Standartinės ir Automatinės)

ir motorų remontas. — Towing.

5759 So. WESTERN AVE.

Tel. PR 8-9533

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel. R: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms

2237 WEST 43rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

AMERICAN

TRAVEL SERVICE

WALTER RASK, prezidentas

9727 So. WESTERN AVE.,

Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787

Pardavinėjame lėktuvų, laivų, tran-
zinių bilietus ir paruošame kelionių
dokumentus ir visus paslaugų kraštus.

Pildome aplikacijas tiems, kurie atei-
naisiais metais norėtų porą mėnesių
praleisti Lietuvoje pas gimines.

(Pr.)

NEIKUR GERIAU!

PUIKUS 2 AUKŠTŲ MŪRAS. 6 ir

3 kamb. garažas. Arti mūrų, \$19,900.

VERTINGAS MŪRAS, naujas sto-
gas, elektra ir garažas, taip pat garų

šildymas. 4 nuomos peltinių pajau-
mų. Marquette Parke. \$26,950.

7 KAMBARIŲ MŪRAS, 4 mieg. Mo-
derni virtuvė ir vonia, naujas šildy-
mas, sausas įrengtas rūsys, mūro

garažas. Arti 67 ir Rockwell. \$21,800.

2 BUTŲ po 7 kamb. tvirtas mūras.

Alumini. langai, naujas šildymas, ka-
binetų virtuvės. Arti mūrų, \$29,500.

FIGUS LOTAS dvim butam staty-
ti, Marquette Parke.

Valdis Real Estate

2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAI-
NOME įvairaus dydžio namus visur.

Parūpiname paskolą, visokeriopą ap-
draudą, veikla notariatas.

NŌRVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 WEST 59th STREET

PProspect 8-5454

Šimkus Real Estate

NOTARY, INCOME TAX SERVICE

4259 S. MAPLEWOOD AVENUE

Tel. CL 4-7450

Gretas ir tvarkingas visokiasių nu-
savybių pirkimas — pardavimas. Be to

šioje kontoroje daromi ir liudijimai

vertimai, užplodomi pilietybės prašy-
mai, income tax ir įvairūs kitoki bla-
kal. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus vi-
rų rūkų namo apšildymo pečius ir

air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir

stogų rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.

Apskaidavimai, nemokamai.

Turiu leidimus dirbti mieste ir

užmiesčiuose.

Domas Žukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.,

CHICAGO, ILL. 60609

Tel. VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute-
kamuosius vamzdžius suaisoms arba

naujus įdėdame.

KAMINUS ĮSVALOME ir pataiso-
me. Nudome namus iš lauko ir at-
liekame "tuckpointing" darbus. Esame

apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit

LA 1-6047 arba RO 2-8778

rainsimame valni kraštinėje hat kra-
stis

"NAUJENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČIULIS

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, JANUARY 8, 1970